



Hacettepe Üniversitesi  
Edebiyat Fakültesi  
Türk Dili ve Edebiyatı  
Bitirme Tezi

**Murat Gülsoy'un Eserlerine Bir Bakış ve Nisyan'ın  
Psikanalitik Açıdan İncelenmesi**

Muhammed Murat UÇAR

Danışman

Prof. Dr. Sıddıka Dilek YALÇIN-ÇELİK

Ankara/2017

Annem ve Babam'a

## ÖZET

UÇAR, Muhammed Murat (2017) *Murat Gülsoy'un Eserlerine Bir Bakış ve Nisyan'ın Psikanalitik Açıdan İncelemesi*, Ankara

Çalışmamızda Çağdaş Türkiye edebiyatının çok eser vermiş bir yazarı olan Murat Gülsoy'a yakından bir inceleme yapmaya çalıştık. Eserlerine genel anlamda yer vermeye çabaladık. Bunun yanında bizim için Murat Gülsoy'un edebiyat evreninin temel taşlarından olan *Nisyan* romanına psikanalitik bir bakış açısıyla yaklaştık.

Çalışmamız dört ana bölümden oluşmuştur. İlk bölümde ulaştığımız kısıtlı bilgiyle hayatını anlattık. İkinci bölümde izlekleri ve onu etkileyen yazarlar bağlamında sanatını inceledik. Üçüncü bölümde eserlerine geniş açıdan yaklaştık. Dördüncü bölümde ise *Nisyan* hakkında psikanalitik açıdan gördüklerimizi belirtmeye çalıştık.

**Anahtar Kelimeler: Murat Gülsoy, roman, Nisyan, psikanalitik eleştiri**

## ABSTRACT

UÇAR, Muhammed Murat (2017) *A Look at Murat Gülsoy's Works and a Psychoanalytic Perspective on the Nisyan Novel*, Ankara

We have tried to make a close examination on Murat Gülsoy, a writer who has worked very hard on Contemporary Turkish Literature. We tried to give his works in general. In addition to this, we have approached Murat Gülsoy's *Nisyan* novel, which is a cornerstone of the literary universe, with a psychoanalytic point of view.

Our study consists of four main sections. In the first episode we told about his life with limited information. In the second part, we studied the arts in the context of his works and the writers influencing him. In the third part we approached his works from a broad perspective. In the fourth and last chapter, we tried to state what we see about *Nisyan* in psychoanalytic terms.

**Key Words: Murat Gülsoy, novel, Nisyan, psychoanalytic criticism**

## İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	6
1.Murat Gülsoy'un Hayatı.....	7
2.Murat Gülsoy'un Sanatı.....	8
3.Murat Gülsoy'un Eserleri.....	9
3.1. Öyküleri.....	9
3.1.1. Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul.....	9
3.1.2. Bu Kitabı Çalın.....	12
3.1.3. Belki de Gerçekten İstiyorsun.....	14
3.1.4. Âlemlerin Sürekliliği.....	15
3.1.5. Binbir Gece Mektupları.....	17
3.1.6. Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım.....	18
3.1.7. Kabuslar.....	20
3.1.8. Tanrı Beni Görüyor mu?.....	22
3.2. Romanlar.....	23
3.2.1. Bu Filmin Kötü Adamı Benim.....	23
3.2.2. Sevgilinin Geciken Ölümü.....	24
3.2.3. İstanbul'da Bir Merhamet Haftası.....	24
3.2.4. Karanlığın Aynasında.....	24
3.2.5. Baba, Oğul ve Kutsal Roman.....	25
3.2.6. Nisyan.....	25
3.2.7. Gölgeler ve Hayaller Şehrinde.....	25
3.2.8. Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet.....	26
3.3.Deneme-İnceleme.....	27
3.3.1. Büyübozumu: Kurmacanın Bilinen Sırları ve İhlal Edilebilir Kuralları.....	27
3.3.2. 602. Gece : Kendini Fark Eden Hikâye.....	27
4.Nisyan Romanının Psikanalitik Açıdan İncelenmesi.....	28
Sonuç.....	35
Kaynakça.....	36

## ÖNSÖZ

Çağdaş Türkiye edebiyatının en çok eser veren yazarlarından olan Murat Gülsoy edebiyat evrenini modernizm ve postmodernizm temeline oturmuş biridir. Bunun yanı sıra edebiyat birikiminin eserlerine aktarımı ise yoğunlukla görülür.

Murat Gülsoy edebiyatta yeni şeyler denemeyi seven biridir. Deneysel edebiyat bağlamında oluşturduğu metinler ( *Bize Kuş Dili Öğretildi, Nisyan, Kabuslar* vb.) ne yazık ki edebiyatımızda bir karşılık bulamamıştır.

Çalışmamızın dört bölümünde Murat Gülsoy'a olabildiğince kadarıyla farklı yaklaşıma çalıştık. Bunu yaparken ilk bölümde hayatıyla ilgili genel bilgiler verdik. İkinci bölümde sanatını çeşitli yönleriyle ele aldık. Üçüncü bölümünde eserlerini yayımlanış sırasına göre inceledik. Son bölümde ise Nisyan romanına psikanalitik açıdan yaklaştık.

İlk bölümde Murat Gülsoy'un çeşitli kaynaklardan topladığımız hayatını anlat-tık. Akademik yaşamı ve aldığı ödüllerle beraber ele alınmıştır.

İkinci bölümde ise sanat hayatı değerlendirilmiştir. Etkilendiği isimler, temalar ve genel izlekler yaratıcı yazarlık gibi Murat Gülsoy'un sanatında iz bırakan şeyleri bir arada göstermeye çalıştık. Bu yaparken de eserlerinden örnekler aldık.

Bilindiği gibi Murat Gülsoy'un sekizi roman, sekizi öykü, ikisi inceleme olmak üzere toplamda on sekiz tane eseri bulunmaktadır. Bu eserleri incelediğimiz üçüncü bölümden önce türlere göre ayırım yaptık. Daha sonra türler içinde kronolojik bir biçimde sıralayıp eserleri bu düzene göre inceledik.. Bu sekiz öykü kitabının her birini öyküleri tek tek inceleyerek açıklayıp Murat Gülsoy'un eserlerinde ki dünyayı ortaya çıkarmaya çalıştık. Romanlarında ise kişi, yer, zamanı tek tek göstermeyip özet ve kul-lanılan tekniklere baktık.

Dördüncü bölümde ise Murat Gülsoy'un 2013 yılında yayımladığı Nisyan isimli romanın psikanalitik açıdan değerlendirmesini yaptık. Bunu yaparken öncelikle kişi, zaman, mekan gibi temel bilgileri verip üzerine psikanalitik açıdan (korkular, metafor-lar vb.) yaklaştık.

İncelemelerin yapıldığı dönemde bir sanatçının yaşıyor olması elbette ki yapılan incelemelerin hep bir parça eksik ya da yetersiz olmasına anlamına gelir. Biz 2017 yılı-na kadar Murat Gülsoy'un eserlerini geniş bir perspektifte incelemeye aldık.

Kendisiyle görüşmem konusunda hiçbir pürüz çıkarmayan Murat Gülsoy'a ve Can Yayınlarına, "Murat Gülsoy çalışmak istiyorum hocam!" cümlesini duyduğu an-dan itibaren bir gün olsun beni yardımsız bırakmayan, çıkamadığım noktalarda çıkış kapılarımda duran, danışmanım Prof. Dr. Sıddıka Dilek Yalçın Çelik'e, bölümde bana katkısı olan tüm hocalarıma, "Ben bu tezi bitiremeyeceğim" dediğim her an yanımda olan Mevsim Merve Karabacak, Aslıhan Aybüke Kocadağ ve Selin Yıldırım'a, Fran-sızcanın labirentlerinde bana yardım eden Mahmut Han Sarıtaş'a, bana çıkış kapısını bulmam konusunda yol gösteren Saliha Tunç'a "Oğlum sen oku biz senden bir şey bek-lemiyoruz." diye bana destek veren annem ve babama ve gidenlere ve kalanlara çok te-şekkür ediyorum.

## Giriş

Çağımızın artık hemen her yerine işlemiş olan postmodern düşünüş, kendini ilk önce mimaride göstermiş ve camlı yüksek binalar diyebileceğimiz plazaların oluşmasına sebep olmuştur. Mimariden sonra edebiyatta bir çığır olan postmodernizmin çağdaş Türkiye edebiyatında en iyi örnekler veren isimlerinden biri Murat Gülsoy'dur. Murat Gülsoy eserlerinin önemli bir kısmında bu postmodernist etkiyi bize gösterir ve kendine bir edebiyat evreni oluşturur.

Murat Gülsoy, hem yazan hem de yazmayı seven biridir. Bunları hem inceleme kitaplarında hem de yaratıcı yazarlık derslerinde görebiliriz. Ayrıca ilk önce Yekta Kopan ve Ayfer Tunç ile beraber yaptıkları "Ubor Metenga" ve daha sonra Ayfer Tunç ile yaptığı "Diyaloglar" isimli çalışmalarında belli temalar veya yazarlar hakkında programlar hazırlamıştır. TRT Türk'te yapılan "Açık Şehir" isimli programdaki edebiyattan sinemaya aktarılan eserler bölümünü de hazırlayıp sunmuştur.

### 1. Murat Gülsoy'un Hayatı

Murat Gülsoy, 31 Mart 1967'de İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Annesi Selma Hanım babası Turan Beydir. Murat Gülsoy ilköğretim ardından Kabataş Erkek Lisesi'ne devam etmiştir. Boğaziçi Üniversitesi'nde Elektronik Mühendisliği'nden mezun olduktan sonra yine Boğaziçi Üniversitesi'nde Psikoloji, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde ise Biyomedikal Mühendisliği alanında yüksek lisans yapmıştır. Daha sonra ise Boğaziçi Üniversitesi'nde Biyomedikal Mühendisliği alanında ilerlemiştir ve şu anda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Bunun yanı sıra 2004 yılından beri Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi'nde Genel Yayın Yönetmeni ve 2014 yılından itibaren Nâzım Hikmet Kültür ve Sanat Araştırma Merkezi'nin Müdürlüğü görevlerini üstlenmektedir.

Sanat hayatına lise yıllarında *Somut* isimli dergide denemelerle başlayan Gülsoy İstanbul Üniversitesi Oyuncuları ile beraber Tevfik el-Hâkim'in *Trendeki Derviş* isimli oyununa dramaturgluk yapmıştır. Edebiyat dışında dört yıl Greg Wolf'un resim atölyesine devam etmiştir ve fotoğrafçılıkla ilgilenmiştir. 1992'de Boğaziçi Üniversitesi'ndeki arkadaşlarıyla beraber *Hayalet Gemi* isimli bir dergi çıkarmaya başlarlar ve ilk eserlerini oluşturan öyküler de buradan yayımlanır. Bunun yanında *Altzine*, *Adam Öykü*, *Yazınca* ve *Matbuat* dergilerinde yazıları ve öyküleri yayımlanır. İlk öyküsü Murat Gülsoy'un kişisel Wordpress'ine göre *Akla Ziyân Hikâye*'dir. *Akla Ziyân Hikâye* 1989 Yunus Nadi Armağan'ında Aslı Erdoğan'ın *Son Elveda*'sıyla üçüncülüğü paylaşmıştır. 1998 yılında Açık Şehir Radyosu'nda *Hayalet Gemi*, *Simgeler Sözlüğü* ve *Ubor Metenga* isimli üç program yapar.

İlk kitabını 1999 yılında *Hayalet Gemi*'de yazdığı öykülerden seçtikleriyle *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul* ismiyle yayımlamıştır. Edebiyat evrenini oluşturmaya devam eden Gülsoy'un 2016 yılına geldiğimizde *Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet* isimli romanıyla beraber şu anda on sekiz tane kitabı yayımlanmıştır. Aşağıda ise Murat Gülsoy'un almış olduğu ödüllerin bir listesi bulunmaktadır:

- *Bu Kitabı Çalın*-2001 Sait Faik Hikaye Armağanı
- *Bu Filmin Kötü Adamı Benim*-2004 Yunus Nadi Roman Ödülü
- *Baba Oğul ve Kutsal Roman*-2013 Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü

- *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde*-2014 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü

## 2. Murat Gülsoy'un Sanatı

Murat Gülsoy'un sanatını anlayabilmek için öncelikle etkilendiği isimleri bilmek gereklidir. Türk yazarlardan başta Oğuz Atay ve Ahmet Hamdi Tanpınar olmak üzere Bilge Karasu, Yusuf Atılgan, Yaşar Kemal, Sevim Burak, Latife Tekin, Orhan Pamuk gibi isimlerden etkilenir. Jorge Louis Borges, Franz Kafka, Gerard de Nerval, Jon Fowles, George Orwell, Albert Camus gibi daha varoluşçu akımdaki yabancı yazarları izler.

Murat Gülsoy'un kitaplarını kronolojik olarak *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul* (1999), *Bu Kitabı Çalın* (2000), *Belki de Gerçekten İstiyorsun*,(2000) *Álemlerin Sürekliliği* (2002), *Binbir Gece Mektupları* (2003), *Büyübozumu* (2004), *Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım* (2004), *Kabuslar* (2004), *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* (2004), *Sevgilinin Geciken Ölümü* (2005), *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası* (2007), *602. Gece* (2009), *Karanlığın Aynasında* (2010), *Tanrı Beni Görüyor mu?* (2010), *Baba, Oğul ve Kutsal Roman* (2012), *Nisyan* (2013), *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* (2014), *Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet* (2016) şeklinde sıralayabiliriz. (Türsel ayırım için bk. Murat Gülsoy'un Eserleri Bölümü)

Öykülerinde sıklıkla işlediği temalar yazma süreci, oyun kavramı, rüyalar, sürekliliktir. Romanlarında ise baba, yalnızlık, kimlik gibi temaları işler

Murat Gülsoy'un sanatını etkileyen unsurlardan biri Hayalet Gemi'dir. Hayalet Gemi 1992 yılından itibaren ilk yıl aylık sonra iki ayda bir yayımlanan ve her sayıda belli bir temanın etrafında yazıların olduğu bir dergidir. Bu derginin kurucuları Murat Gülsoy, Nazlı Ökten, Ergun Kocabıyık, Yekta Kopan gibi isimlerdir. Daha sonra bu ekibe Ayfer Tunç katılır. Bu isimler o anki Türkiye ve Dünya edebiyatını yakından takip ederler. Bu sayede Batı'nın daha önceden kullanmış olduğu anlatım teknikleri ve akımlarını metinlerinde kullanarak yeniliğe yol açarlar. Bu da Murat Gülsoy'un yazma tekniği açısından önemli bir faktördür.

Murat Gülsoy'un yaratıcı yazarlık dersleri, dergi gibi onun fikirlerini anlamlandırma açısından önemlidir. Boğaziçi Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları'nda ve ayrıca dışarıdan verdiği derslerinde öykü nedir, zaman, mekan, anlatım biçimi gibi temel dinamikleri anlatması yönünden hem onun edebiyatı hem de yazmaya yeni başlayacaklar için bir yol haritası niteliğindedir. Ayrıca bu derslerini *Büyübozumu* isimli kitapta toplayarak yazma üzerine bir inceleme kitabı haline getirir.

Murat Gülsoy'un bazı öykülerinde resimlerin önemli olduğunu görürüz. Bunun sebebi bizce hayatını anlatırken değindiğimiz Greg Wolf'un atölyesine devam ettiği dört yıl boyunca resim ile edebiyatın bağlandığı görmüş olmasından olabilir. Ayrıca Orhan Pamuk'un *Öteki Renkler*'inde ifade ettiği gibi kendisi yazar olmadan önce resim ile uğraşmış. Bu da hem disiplinlerarası yaklaşıma bir örnek olur hem de postmodernist bir tavır olarak görülebilir.



### 3. Murat Gülsoy'un Eserleri

Murat Gülsoy'un kitaplarını kronolojik olarak *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul* (1999), *Bu Kitabı Çalın* (2000), *Belki de Gerçekten İstiyorsun*,(2000) *Álemlerin Sürekliliği* (2002), *Binbir Gece Mektupları* (2003), *Büyübozumu* (2004), *Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım* (2004), *Kabuslar* (2004), *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* (2004), *Sevgilinin Geciken Ölümü* (2005), *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası* (2007), *602. Gece* (2009), *Karanlığın Aynasında* (2010), *Tanrı Beni Görüyor mu?* (2010), *Baba, Oğul ve Kutsal Roman* (2012), *Nisyan* (2013), *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* (2014), *Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet* (2016) şeklinde sıralayabiliriz.

#### 3.1. Öyküleri

Murat Gülsoy toplamda sekiz öykü kitabı yazmıştır. Öykü kitaplarında genel olarak yazı, oyun, rüyalar ve süreklilik hissidir. Öykü kitapları kronolojik açıdan şu şekilde sıralanabilir:

Murat Gülsoy'un ilk öykü kitabı *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul* 1999'da yayımlanmıştır. Bir sonraki sene ise *Bu Kitabı Çalın* (2000) piyasaya çıkar Aynı yol Altkitap etiketiyle *Belki de Gerçekten İstiyorsun* internetten okuyucuya sunulur. Bunu sırasıyla: *Álemlerin Sürekliliği* (2002), *Binbir Gece Mektupları* (2003), *Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım* (2004), *Kabuslar* (2004), *Tanrı Beni Görüyor mu?* (2010) izler.

##### 3.1.1. Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul (1999)

Kitap genel olarak yazı, oyun, kader gibi konular üzerinde durur. Öykü karakterleri ile Gülsoy arasında bir bağ sezilir. Kitapta farklı anlatım türleri denenmiştir. Bu da bize postmodernizmi yakından takip etmiş bir yazarın geldiğini haber vermektedir. Kitapta *Kitmiir Kıtmiir*, *Kadınların Gölgesinde*, *Keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi*, *Körebe*, *Randevu*, *Açık Çek*, *Gecenin ve Yazının Bilgeliğine Dair*, *Kendisini Orhan Pamuk Sanan Adam*, *Gaia ile Tanışma*, *Mahşerin Otuz Beş Dakikası*, *Değiştikçe Aynı*, *Kağıttaki İz* isimli 12 öykü bulunmaktadır. Bu öykülerden *Kitmiir Kıtmiir*, *Randevu*, *Gecenin ve Yazının Bilgeliğine Dair*, *Değiştikçe Aynı* isimli öyküler *Hayalet Gemi* isimli dergide yayımlanmıştır.

##### Kıtmiir Kıtmiir

Bu öyküde yazar şehir hayatından bunalan bir kent insanının dağ evi gibi ortamda neler yaşayabileceği ve aslında şehrin korunaklı duvarlarının onun için uygun yaşam alanı olduğunu anlatır. Bunun yanında öykü kişinin yazar oluşu ve dağ evinde bir şeyler yazarak yazma üstüne düşünmesi de bize üstkurmaya evrilen bir taraf gösterir. Mektup öykü türünde yazılmış olup yazılan mektupların gönderilmemiş olması burada daha samimi bir tarafı ortaya çıkarır. Karın yağmasının ve dolayısıyla mahrum kalma arasındaki bağ öyküye ritim katar. Karnı doyan kişi cinsel güdülere yönelir. Burada Serap isimli kadın var. Bu öyküde Murat Gülsoy'un yazı hakkında görüşlerini görebiliriz:

"Öykü yazmayı ustaca yalan söylemekle çoğu zaman karıştırırım ve okuyanları kafasında bir soru işareti oluşmasını isterim." (s.10)

"Bir öyküde yalnızca bir tane olağandışı şey olmasına izin veririm; birden fazla olursa öykü binbir gece masallarına döner."(s.11)

"Çağdaş öyküde sınır sorunları üzerine tartışıklarımızı anımsattı bana" (s.12)

### **Kadınların Gölgesinde**

Öykü ismi gereği Marcel Proust'un *Çiçek Açmış Genç Kızların Gölgesinde* isimli kitabı gönderme olabilir mi diye düşündürdü. Öyküde Kerem isimli bir avukatın kendine farklı bir kimlik bularak Cem isimli gençle mektuplaşmaları anlatılmaktadır. Bu mektuplaşmaların yanında ise bir müvekkili Semahat ile arasında geçen durumu da görülür. Kerem acaba eşcinsel midir? Rüyasında Cem ile cinsel ilişkiye girdiğini görüp uyandığında cinselliğinin uyanmış olduğunu görüyor. Ayrıca uyandığında duyduğu gül reçeli ve kızarmış ekmeğin kokusu aslında önemlidir. Gülün aşka, özellikle tutku dolu ve yasak aşklara imleyen bir tarafı vardır. Öyküde mektuplarla oyun oynanır. Ayrıca zaman kırılmaları ile olaylar anlatılır. Mektup da burada bir önem arz eder.

### **Keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi**

Öyküde bir yazarın gece balkonda içerken bir anda en sevdiği kalemini düşürmesi ve onu almak için aşağıya inerken anahtar almadığını fark edip apartmana tırmanmaya çalışması anlatılmaktadır. İkinci ve üçüncü kişili anlatımın bir arada kullanılması önemlidir. Ayrıca öznenin obje karşısındaki durumunu da öyküde rahatça görebiliriz.

### **Körebe**

Öykü bize göre kitaptaki en otobiyografik öykülerden biridir. Çünkü ana karakterin gittiği okul tam olarak söylenmese de Boğaziçi Üniversitesi'ni imler. Öykü kişisi de yazmaya yazarla benzer bir süreç içinde girer. İçinde yine oyun kuramına referanslar bulunur. Ayrıca öykünün bir yerinde Üstürmaca ile metni şekillendirir ve ayrıca okurla oyun oynar.

### **Randevu**

Bu öyküde ana karakter randevulaştığı kadının gelmesini bekleyen bir adamdır. Beklerken gerilir. Mekan cafe ile restoran arası bir yer olduğundan mekanın sahibi olan kadın masalarda gezerken eskiden beri gelen bu adamın masasına oturur ve sohbet ederler. Dakikalar ilerlerken randevulaştığı kadının gelmeyeceğini anlayan adam sohbeti koyultur. Sonunda sarhoş bir şekilde eve döner. İçmonolog tekniğinin kullanıldığı görülür.

### **Açık Çek**

Bir gencin kütüphanede gördüğü bir kızdan hoşlanması ile gelişen olayları anlatır öykü. Kütüphanedeki kızın yazdığı "Belki de onlar ölü doğan bebekler" cümlesi sürekli tekrar etmesi ve çözümlenmesi bakımından önemlidir. Bu, öykünün geneline yayılmış bir olasılığa işaret eder. Öyküde anasır-ı erbaa denilen 4 unsur, *Açık Çek* isimli tablosuyla Rene Magritte önemli yer tutar. Ateş, su, toprak ve havanın bir radyo programcısı tarafından yorumlanması ise teknolojinin bir sonucu yansıtır. Varoluşun temelini 4 unsurun oluşturduğu söylenir. Magritte'in tablosu ise sürrealist etkisi dolayısıyla önem kazanır.

## **Gecenin ve Yazının Bilgeliğine Dair**

Öyküde bir gencin yaşlı bir "usta" tarafından yapılan yazı çalışmalarına davet edildiği ve bu çalışmalardan birinin konusunun gece olunca ortaya çıkan metinleri ele alır yazar. Bunu yaparken yazı-oyun kuramından yardım alır. Yazma üstüne düşünme burada önemlidir.

## **Kendisini Orhan Pamuk Sanan Adam**

Bu öyküde küçük yazlık bir kasabada bir site içinde insanlara kendini Orhan Pamuk olarak tanıtan bir adamın aslında yalancı olduğunu ortaya çıkaran bir genç anlatılır. Tüm site halkı o adamın Orhan Pamuk olduğuna inanmışken bir tek genç bu yalana inanmamış, üstüne gitmiştir. Mektup öykü türünde yazılmış olan öykü güçlü bir metinlerarasılığa sahiptir. Ayrıca öyküde Orhan Pamuk kitaplarının isimleri ve giriş cümleleri geçer.

## **Gaia ile Tanışma**

Öyküde bir belgesel ekibi ve bu ekibin işleri anlatılmaktadır . Genel olarak toprak ve toprakla yapılan işler (mezar kazıcılık gibi) belgeselin konusunu oluşturur. Belgesel ekibinde geçen bir aşk üçgeninden de bahseder.. Öykü yaşam ve ölüm üzerine düşünceler içerir. Öyküde modernist algı ve mitoloji etkisi göze çarpmaktadır. Günlük-mektup-anı tarzında yazılmıştır. Eşik bir metafor olarak kullanılmıştır.

## **Mahşerin Otuz Beş Dakikası**

Öyküde bir adamın hastane sırası beklerken başına gelenler anlatılır. Anlatım esnasında özellikle ikinci kişili anlatım önemli bir tercihtir ve adamın özgüvensizliğinden ve sosyal ortama uyum sağlaması gerektiğinden bu anlatım türü kullanılır. Üçüncü şahıs anlatım öykünün sonlarına doğru başlar. Postmodernist zaman algısının hakim olduğu öyküde çok ilkel de olsa bir paralel evren algısı görülmektedir. Öyküde 11:38 gibi anı ve kişinin bir an boyuna zihinnden geçenleri görebiliriz. Ayrıca öykünün girişine Oğuz Atay'ın *Tehlikeli Oyunlar*'ı ile Faruk Ulay'ın *Kopuk Bağlantılar* isimli kitaplarından bazı cümleler alınmıştır.

*"Birkaç sözcük ile yaratılan hayatların tümünün, aslında kendi kopyaların olduğunu anlıyorsun"*(s.141)

## **Değiştikçe Aynı**

Üniversiteli bir gencin aşık olduğu kızı başka bir genç ile aynı evde yaşaması ile yıkılan gencin çareyi edebiyatta bulması hareket noktasından yola çıkan öykü genç ile yazı hocasının Levh-i Mahfuz meselesine ulaşan sohbetleriyle devam eder. Numaralandırılmış bir anlatım tekniğine sahip olan öykü dini motiflerle işlenmiştir.

## **Kağıttaki İz**

Öykü bize göre tam bir öykü özelliği göstermez daha çok hikaye taslağı formunda kalem almış kitaptaki özel öykülerden birisidir. Bununla birlikte anlatılan şey bir yıldıktaki fotoğrafını yıllar sonra gören kişinin etrafında gelişen basit olaylar dizisidir. Ancak burada önemli olan şey üstkurmaca etkisidir. Burada verdiği bilgi ise daha çok öyküye dair şeylerdir. Yapıbozumcu etki gözümüze çarpar. Yazar öyküde hem gençlik

hem de orta yaşın başındaki halini karşı karşıya getirerek kendi tabiri ile "metafizik" bir olay üretir. Anlatım tekniği önemli olup diğer öykülerinde görmediğimiz ve edebiyatımızda nadir görülebilecek "yazıyla oynama" görülür.

### 3.1.2. Bu Kitabı Çalın (2000)

İçerisinde *Bu Kitabı Çalın*, *Kayıp Eşyalar Bürosu*, *Hindistan Yolculuğu*, *Hızlı Düşünme Sanatı*, *54 Numara'nın Esrarı*, *Kötü Yola Düşen Ev*, *Yazarın Belleği*, *Hasta Bir Konak*, *Bir Kaç Dolar İçin*, *Kukla*, *Sakla Beni*, *Yasadışı Öyküler* isimli toplam 12 öykü bulunur. Bu öykülerden *Bu Kitabı Çalın*, *Kayıp Eşyalar Bürosu*, *Hızlı Düşünme Sanatı*, *54 Numara'nın Esrarı*, *Kukla* ve *Yasadışı Öyküler Hayalet Gemi* isimli derginin çeşitli sayılarında yayımlanmıştır. Kitap ismini ise Abbie Hoffman'ın *Steal This Book* ( *Bu Kitabı Çalın*) isimli kitabından almıştır.

Kitapta dikkat çeken başka bir unsur ise öykü kitabı olmasına rağmen bir bütünlük oluşturmasıdır. Yani *Bu Kitabı Çalın* ve *Yasadışı Öyküler* kitabın başı ve sonu olur ki aslında üstkurmacayı görebiliriz. *Bu Kitabı Çalın* 2001'de Sait Faik Hikâye Armağanı'nı almıştır.

### Bu Kitabı Çalın

Bir yazarın "Bu Kitabı Çalın" isimli bir kitap yazması ve kitabın başına gelenlere dair bir öyküdür. Öyküde bir ironi durumu vardır. Yazar aslında kendisi olan karakteri hatta aynı isimli bir öykü/kitap yazdıracak kadar kendinden bir kopya olduğunu, kurmaca ile gerçek arasındaki perdenin aralandığını göstermek istiyor olabilir. Gerçek-yalan-edebiyat üçgeni önemlidir. Burada Gazeteci Cem'in sahneye çıkışını görürüz. Aşağıya aldığımız alıntıda ise Murat Gülsoy'un edebi yönelimini anlayabileceğimiz bir cümle çıkar.

*"Bazen kılçıklı, okurken insanın boğazından geçmeyen cümleleri çok seviyorum. Kolay lokma olma endişesinin üstesinden gelmek için insanın daha fazla zamana gereksinimi var galiba"* (s.21)

### Kayıp Eşyalar Bürosu

Bu öyküde İstanbul'da otogarda çalışan bir kayıp eşya memurunun işi gereği bulduğu bir çantanın içine bakıp Oğuz Atay'ın öykülerini bulması ve bununla birlikte gelişen olaylardan bahsedilir. Öyküde Murat Gülsoy'un daha önce işlemiş olduğu eşya-kişi ilişkisi görülmektedir. Oğuz Atay'a göndermeler vardır. Metinlerarasılık görülmektedir.

### Hindistan Yolculuğu

Öykü İstanbul'a tatil yapmaya gelen bir adamın liseden bir arkadaşı ile karşılaşması ve bir şekilde arkadaşının adamı eve davet etmesi üzerine kurulur. Adam, arkadaşı ve arkadaşının karısı arasındaki -yalnızca adamın kafasında olduğunu bildiğimiz- bir ilişki üçgeni bulunmaktadır. Öyküde akıllılık-delilik kavramları önemlidir. Bu öyküde yazar daha önce de kullandığı ikinci tekil kişili anlatımı inceler. Öyküde konuşma çizgisi yoktur, sadece italik biçimde gösterilir. Bu önemlidir çünkü böyle bir durum metinde iç ses ile konuşma arasında fark edilemez hale gelir.

## **Hızlı Düşünme Sanatı**

Yazıldığı dönemin beyaz yakalısı, günümüzün plaza kadını olan baş karakter iş yaşamının büyük bir kısmını insan kaynakları seminerlerine katılarak geçirmiştir. Öyküde bunlardan birine katılırken aklından geçen düşüncelere şahit oluruz. Burada konuşmacı olan kişinin cümleleri normal şekilde yazılmışken kadın karakterin düşünceleri parantez içinde yazılmıştır. Bu önemli bir anlatım tekniğidir. *Hindistan Yolcuğu*'yla beraber kitapta anlatım tekniği açısından yenileşmenin en yoğun olduğu öykü olarak görülebilir.

## **54 Numara'nın Esrarı**

Öyküde sevgilisiyle birlikte yaşayan bir karakter vardır. Burada apartmana yeni taşınan kişinin kim olduğu konusunda apartmanda yapılan tartışmalara bir yerinden dahil olur ve işi biraz da ciddiye alıp kendi çapında bir dedektif gibi çalışır. Bununla birlikte beraber yaşadığı sevgilisi ana karakteri terk eder. O da bu gizem çözme esnasında yeni bir kızla tanışır. Öyküde Sokrates'in maotik öğretisine bir gönderme vardır.

## **Kötü Yola Düşen Ev**

Öyküde bir parti sırasında muzırlık için izlenen bir porno filmin dekoru dolayısıyla kendi evinde çekildiği düşünmesi ve bu olayı araştırırken kendini bir anda sokak kadınlarının arasında bulur. Öykünün bir yerinde özgürlük kavramı üzerine bir paragraflık bölüm vardır.

## **Yazarın Belleği**

Öykü Giovanni Papini ve Cervantes'ten alıntılarla başlar. Öyküde kendini bilme yeteneğine sahip bir öykü karakterinin varoluşuna tanıklık etmekteyiz. Bu sırada öykü ve yazma kavramları hakkında çeşitli şeyler anlatır. Üç yıldız işareti önem arz eder ve anlatım tutumu dönemindeki öykülere göre farklıdır. Üstkurmacayı yoğunlukla hissederiz.

## **Hasta Bir Konak**

Öyküde üniversite okuyan bir gencin ev ararken bulduğu bir konak eskisinin bir odasına yerleşmesi ve konağın sahibi ile arasında geçen durumları görürüz. Öyküde metinlerarasılık vardır. Öykünün girişinde farkında olmadan sonu öğrenilir. Edip Cansever'in "*Ben Ruhi Bey Nasılım*" şiiri metinde önemli olup konak ile bütünleşik bir yapıya sahiptir.

## **Birkaç Dolar İçin**

Öyküde bir grup metin yazarının yeni fikirler bulmak için bir çeşit rüya seansı yapmaları ve bir daha uyuyamamaları anlatılmaktadır. Rüya, gerçeklik ve kurgusallık arasında bir bağıntı olur. Murat Gülsoy'un yazı evreninde var olan rüya meselesi burada da irdelenir.

## **Kukla**

Bir öykü yazarının kendi öyküsüne saplanıp kalan bir yazarın anlatıldığı bu öykü aslında metinlerarasılık, üstkurmaca ve ironiyi bünyesinde barındırdığı için aslında kitabın

postmodernizme en yakın olanıdır diyebiliriz. Girişte ise Borges ve Eco'dan edebiyatın yalana yakın bir şey olduğunu anlatan alıntılarını görürüz.

### **Sakla Beni**

Öykü hayatı gayet iyi durumdayken eski bir arkadaşının evine bir sabah aniden gelmesiyle bozulan bir adamdan bahseder. Öykü kendi başına geri dönen bir yapıya sahiptir. Simetriktir.

### **Yasadışı Öyküler**

Metinde Murat Gülsoy'un bir edebiyat istihbaratçısıyla olan diyaloguna şahit oluruz. Bu istihbaratçıya göre Murat Gülsoy bir örgüt lideri yazdığı öyküler birer emirdir. Öykü aslında yaşanılmış mıdır emin değiliz. Bununla birlikte yazarın son paragrafta arkadaşına bir atıf yapması metni gerçekliğe bir adım daha yaklaştırır.

#### **3.1.3. Belki De Gerçekten İstiyorsun(2000)**

İncelediğimiz bu kitap, yayıncılık ilkelerinin biraz dışına çıkarak internet üzerinden okuyucuya sunulmuştur. Bu Altkitap Yayınları'nın temel prensiplerinden biridir. İçerisinde Ölüm Üçlemesi, Ütopya:337 Milisaniye, Robotlar Robotlar Robotlar Sözümlü Kesiyorlar, Zoraki Turist, Devlet ve Korku Filmleri, Berberler, Cennet Kaçkınları isimli 7 öykü bulundurmaktadır. İsimlerden de anlaşılacağı gibi daha ütöpik öykülerin bulunduğu bir eserdir.

### **Ölüm Üçlemesi**

Adından da anlaşılacağı gibi, öyküde ölümle ilgili üç yöntemin/fikrin ekseninde geçen olaylar dizgesi anlatılır. İlk bölümde intihar fikri mektup şeklinde, ikinci bölümde ötenazi birinci şahıs ile son bölümdeki cinayet ise ilahi bakış açısı ile anlatılmıştır. Burada çoklu bir anlatım vardır. Öyküde Bakthin'in "karnavalesk" dediği çoklu bakışı rahatlıkla görebiliriz. Ayrıca mektup türünün kullanılması bize az da olsa metinlerarasılık en azından türlerarasılık hakkında konuşma fırsatı verir.

### **Ütopya: 337 Milisaniye**

Öyküde cezaevlerine yapılan bir düzenlemeyle mahkumlara eğitim verilmesi ve bu düzenlemeden faydalanan bir bireyin hikayesinin anlatılır. Öyküde -adından da anlaşılacağı gibi- ütöpik öğeler ağır basar. Öyküde dikkat edilmesi gerektiğini düşündüğümüz bir şey ise öykü tahminen 1999-2000 yıllarında yazılış ancak günümüz hayatına yaklaşan kavramlar vardır. Örneğin ana karakter çok katlı, yüksek binalardan birinde oturur ki günümüz plazalarına benzer. Öykü ikinci tekil şahıs anlatım tekniği ile kullanılmıştır.

### **Robotlar Robotlar Robotlar Sözümlü Kesiyorlar**

Öyküler yazan bir aşğın aldığı eğitim gereği hareket sistemleri üzerine çalışması istenir bu öyküde. Refleks, öğrenme, hareket gibi şeyler hakkında kafa yorar genç aşık. Öykü modernist çizgidedir ve anlatım tekniği olarak kahraman bakış açısıyla kaleme alınmıştır. Öyküde fütüristik öğeleri görebiliriz, robotlar ve onların insanlara olan benzerliği gibi.

## **Zoraki Turist**

Öyküde Genoun isimli bir ülkeden kaçış hikayesini gezi rehberi formatında yayımlamış bir gezginin bu kitabını anlatır. Ülkede durum biraz ütöpiktir. Örneğin her şey fazlasıyla lüks ve güzeldir. Öykü çok kullanılmayan bir tarz olan kitap bölümleri şeklinde yazılmıştır. O kitabı bulup okuyan kişinin düşünceleri ise köşeli parantezler ve kalın harflerle verilmiştir.

## **Devlet ve Korku Filmleri**

Bir yazarın devletin güçsüz insanları koruma ve suçu azaltma isteğiyle -ve zorla- güçsüz insanlara zarar verenlerin sonunun iyi olmadığını anlatana korku filmleri yazması sürecini anlatır. Sinema gibi farklı sanat dallarının insan üzerine etkisi görülür. Konuşma çizgisi yerine tırnak kullanımı bir gizliliğe işaret ediyor olabilir.

## **Berberler**

Her erkek gibi uzun süredir gittiği berbere giden karakter o gün dükkanda gizli bir bölme fark edip içine girer ve berberlerle ilgili ilginç tarihi bilgilere rastlar. Metinlerarasılığın görüldüğü öykü tarihi referanslar da vererek gerçekle bağımlı kuvvetlendirir.

## **Cennet Kaçkınları**

Belirsiz bir sebepten her şeyi ılık olan bir yerleşim yerine gelen anlatıcı görürüz öyküde. Burası ilginç/ütöpik bir yerdir. Ahlak anlayışı geniştir ve insanlar ölmez her dalı farklı meyveler veren ağaçlara dönüşür. Öykü mitolojik metinlere bağlanarak metinlerarasılığı yansıtmıştır.

### **3.1.4. Alemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikayeler (2002)**

Yazarın bize göre 4. ancak yayınevine göre 3. öykü kitabı olan *Alemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikayeler* iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm *Diğer Hikayeler* adını taşır ve içinde *Kasiyer, Hüthüt Kuşu, The Girl From Ipanema, Bunak, Vazgeç, .S.O.S, Geçmiş Zaman Elbiseleri* isimle toplam 7 öykü bulundurulur. İkinci bölüm ise *Alemlerin Sürekliliği* adını taşır ve kendi içinde başlıklara ayrılır.

## **Kasiyer**

Öyküde kasiyer bir kızın bir yazarla olan ilişkisi 3. tekil şahıs anlatımında verilir. Yazar bazı bölümlerde araya girip konuşur. Metakurmacanın yoğun olarak kullanıldığı bir metindir diyebiliriz.

## **Hüthüt Kuşu**

Aslında yazmayı seven bir mühendisin komşusunun çocuğunun edebiyat ödevini yapmasını anlatan bir öyküdür. On bir farklı metinden alıntılar yaparak metinlerarasılığa uç bir seviyeye gelmiştir.

## **The Girl From Ipanema**

Eve çağırılan bir masöze aşık olan adamın anlatıldığı bu öyküde metinlerarasılık kavramı biraz farklı olsa da bulunur. Şöyle ki öyküye adını veren ve Frank Sinatra tarafından söylenen *The Girl From Ipanema* isimli şarkının sözleri öyküdeki ana karakterin

duygularının bir temsili olur. Bundan dolayıdır ki biz metinlerarasılık olduğuna işaret edebiliriz.

### **Bunak**

Hastaneye yeni başlayan bir doktorun kendisini bir hasta yakını olarak tanıtan kişi arasındaki durumun öyküsüdür. Öyküde oyun kuramı önem arz eder.

### **Vazgeç**

Bu öyküde eşi ile sorun yaşayıp arkadaşının evinde kalan bir adamın gece yarısı uyku tutmadığı için Franz Kafka'nın Vazgeç isimli kısacık metni okuyup onun üzerine yeni metinler oluşturan bir yazarı okuruz. Öykü metinlerarasılığın görüldüğü bir metindir. İkinci tekil kişili anlatımla yazılmıştır. Ancak öykünün sonunda bir paragraflık bir birinci tekil şahıs anlatımı vardır. Bu bölüm tüm hikayedeki kafa karışıklığını bir nebze de olsa rahatlatır.

### **S.O.S**

Gazeteci Cem ve eşi Serap'ın bir eve misafirlığe gitme süreci ve orada yaşananların anlatıldığı öyküdür. Yıldızlar ve astrolojik öğeler öyküde yardımcı noktalardır. Modernist açıdan anlatılmış öykünün önemi Gazeteci Cem ve Serap'tır denebilir.

### **Geçmiş Zaman Elbiseleri**

Eser Ahmet Hamdi Tanpınar'ın aynı ismi taşıyan öyküsünden bir alıntı ile başlar. Öykü Tanpınar'ınkinin bittiği yerden başlar. Öyküde en son Bursa'da gördüğü o iki kişinin yeni yerini bulan kahramanımızın yaşadıklarını görürüz. Burada Gülsoy postmodernizmin unsurlarından yeniden "yazma"ya gider.

### **Alemlerin Sürekliliği**

*İçinde. Muayene, Başkası İçin Süsleniyorum, Odamda Yolculuk, Sherlock Holmes Gibi, Tavşanlar, Tutun Kollarımdan Düşerim Şimdi, Topkapı Sarayı Soygunu, Uzun Yürüyüş, Alemlerin Sürekliliği ve Mektup* isimli 10 bölüm olan öykü metakurmacanın yoğunlukla hissedildiği bir metindir. Yazarın yukarıda bahsedilen "Diğer Hikâyeler" kısmını yazarken yaşadığı şeyleri anlatır. üstkurmaca ve metinlerarasılığı görebiliriz.

*Alemlerin Sürekliliği* Murat Gülsoy öykü kitapları içinde ayrı bir yerde durur. Ne tam bir öykü kitabı gibidir ne de bir roman. *Alemlerin Sürekliliği* isimli bölüm aslında *Diğer Hikâyeler* kısmının yazılış sürecini anlatmak için vardır ve *Alemlerin Sürekliliği* bir yanda akarken içinden *Diğer Hikâyeler*'e ait imgeler görebiliriz. Örneğin *Kasiyer* hikâyesinin adı direkt geçer. Başka bir örnek ise Murat Gülsoy'un zamana yayılmış hatıra başlı başına roman karakteri olmuş Gazeteci Cem'inin hayatına dair izlerdendir. *S.O.S* öyküsünde de zaten böyle bir hikaye anlatılır. *Hüthüt Kuşu* ve *Bunak* isimli öyküler ise şu paragrafta bize göz kırpar.

*"İki hikaye üzerinde çalışıyordum. İlki, neredeyse son noktasını koymak üzere olduğum, kahramanı bir doktor olan, sürprizli bir hikayeydi. İkincisi henüz emekleme aşamasındaydı. Edebiyat aleminde kısa bir yolculuk olmasını arzu ettiğim ikincisini kafamda evirip çeviriyor, kurguyu yapıp bozuyor ve kağıda dökmekte acele etmiyordum. (...) Minik teybime kaydettiğim kasetleri dinleyip notlar çıkarıyordum. Bu kayıtların kimi*



yerlerinde, hangi kitaptan olduğunu söylemediğim çok güzel cümleler karşıma çıkıyordu ve hangi yazarın hangi eserindedir, diye saatlerce düşündüğüm oluyordu. (Sf. 42 – 43)"

Burada *Hüthüt Kuşu* ve *Bunak* isimli öykülere gönderme vardır. *Vazgeç* isimli öyküyü ise;

"Yazdığım onlarca hikaye kişisi gibi, içine düştüğüm basit sorunun cenderesinde eziliyordum. Daha sonra, bu durumla başa çıkabilmek için her şeyi tersine çevirecek bir hikaye yazmaya çalışacaktım. Hikayede terk eden, aldatan kötü kişi ben olacaktım. Ancak bu şekilde, dağılan ruhumu yeniden bir araya getirebilirdim. (Sf. 45)" de görmek mümkündür. Son öykü olan *Geçmiş Zaman Elbiseleri* ise Tanpınar'ın mezarına gittiğinde bize işaret edilen öykü olur. (Sf.62). Omuzlarına yapılan masajla gevşeyen yazarımız *The Girl From Ipanema* öyküsüne atıf yapar. (Sf.67) Murat Gülsoy'un süreklilik hedefi karşılanmış olur.

### 3.1.5. Binbir Gece Mektupları (2003)

Murat Gülsoy'un Can Yayınları yayımlanmış 4. incelediğimiz 5. öykü kitabı olan *Binbir Gece Masalları Madam Anna'nın Yeniden Ortaya Çıkışı, Trajikomiks, Gerçekliğe Bir Adım, Sigarayı Bırakmanın En İyi Yolu, Tele-Dedektif,, Elden Ele, Çarkıfelek, Asansör, Şato, Binbir Gece Masalları* isimli 10 öyküden oluşur. Kitap Gülsoy'un yazarlık kariyerinde yeni anlatım teknikleri denemesi yönünden önemli bir kitap olmuştur.

#### **Madam Anna'nın Yeniden Ortaya Çıkışı**

Öykü bir adamın önceden anlattığı aslında varolmayan Madam Anna'nın yeniden ortaya çıkışını anlatır. Modernist bir anlatım biçimi gözlenmiştir.İlahi bakış açısı ile yazılmıştır. Hurafenin gücünü de bu öyküde görürüz.

#### **Trajikomiks**

Hastane odasında bir çizgiromanın oluşturduğu olaylar zinciri anlatılır. Modernist anlatım gözlenmiştir. Kahraman bakış açısı vardır.

#### **Gerçekliğe Bir Adım**

Asker arkadaşı 3 kişinin bir piknik yerinde toplanması ve ortak bir öykü yazmalarını anlatan öykü üstkurmacanın kıyılarına yaklaşır ancak tam bir üstkurmaca durumundan söz edilemez. Öyküde Serap var. Birinci tekil kişili anlatım kullanılmıştır.

#### **Sigarayı Bırakmanın En İyi Yolu**

Kitapta anlatım tekniği açısından farklı bir yöntem denenmiş öykülerdendir. Anlatımda saatler kullanılmıştır. Öyküde sigara içme saatlerini ve o saatlerde sigara içerken yaptığı diğer işleri not eden bir adam görürüz. Birinci tekil kişili anlatım vardır. Teknik açıdan yenidir.

#### **Tele-Dedektif**

Bir yazarın bir hayranı ile olan telefon konuşmasından oluşan öyküde modernist etki görülür. Telefon konuşmaları diyalogları önem arz eder.

## **Elden Ele**

Kitaptaki bize göre değişik bir anlatım biçimi kullanılmış diğer öyküdür. Bir paranın hangi ellerde dolaştığını görebileceğimiz öyküde para yeni kişiye geçtiğinde onun hayatına geçiş yapılır.

## **Çarkifelek**

Tarot kartlarının hayatı nasıl etkilediğini anlatan öykü birinci tekil kişi ile yazılmıştır. Kahraman bakış açısı kullanılmıştır.

## **Asansör**

Öyküde asansörde kalan iki kişinin arasındaki diyalogları okuruz. Karakterlerden biri klostrofobiktir. Diyaloglu anlatım vardır.

## **Şato**

Öyküde rüyasını yazan bir adamı görürüz. Rühayı bazen kesip başka şeyler (olaylar, önceki rüyalar vb.) anlatır. Böyle zamanlarda öyküye köşeli parantezler açar. Ayrıca öyküde üstkurmaca hakimdir. Kahraman bakış açısı vardır.

## **Binbir Gece Masalları**

Öykü kendi içinde rakamları yazılmış dokuz bölümden oluşur. Bir adamın varolmak için Şehrazat gibi öyküler anlatması öykünün ana konusudur. Rüya imgesi burada önem kazanır. Kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Öykünün bir yerinde geçen "beyaz mantolu adam" ifadesi Oğuz Atay'ın aynı isimli öyküsüne bir gönderme olduğundan ve Binbir Gece Masalları'ndaki Şehrazat'ın adı metinde sıklıkla tekrarlandığından metinlerarasılık açısından da önemlidir.

Bu öykü diğer öyküleri açıklar, toparlar ve bir bütün haline getirir. Haliyle öykü kitabının bir çeşit roman haline gelmesi fikri burada da karşımıza çıkar.

### **3.1.6. Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım (2004)**

İncelediğimiz 6.öykü kitabında Murat Gülsoy yukarıda incelediğimiz ancak Can Yayınları'ndan çıkmayan öykü kitabı "Belki de Gerçekten İstiyorsun" dan *Cennet Kaçkınları ve Ütopya: 337 Milisaniye* öykülerini içine alan yeni bir kitap yayınlamıştır. Ayrıca 2002 yılında Ayfer Tunç, Enis Batur, Ali Teoman ve daha pek çok yazarla birlikte yayınlamış oldukları *Kaptan Gemide Kaçak Yolcu Var* isimli kitaptaki *Kaçak Yolcular* isimli öykü ileride kitaptaki diğer öykülerle karşılaştırmalı inceleneceği için şimdilik bu listeye alınmamıştır. Aşağıdaki incelemede söz konusu üç öykü de dahil edilmeyecektir. Bu üç öykü dışında *Yazıyla İşaretlenmiş, Ekici, Bize Kuşdili Öğretildi, Tanrı'nın Sözleri, Hangisi Gerçek Anahtar, Zaman Makinesi, Kendi Üzerine Kapanan Köle, Kuşku, Genleşen Kafka Metni, İki Film Devamlı, Zihninin Yangın Yerinden Kurtarılmış Parçalar, Gittikçe Küçülen Bir Ruh, Hayatım Yalan, Tanrı Beni Görüyor Mu* isimli 14 öykü bulunur. Murat Gülsoy yine farklı anlatım teknikleri ile postmodernizmin farklı alanlarına nüfuz ediyor.

## **Yazıyla İşaretlenmiş**

Bir elektrik kesintisinde birden aklına çocukluğu gelen adamın muska(yazılı metin) arasındaki ilişkiyi anlatır. Kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Modernisttir diyebiliriz.

## **Ekici**

Öykü görme engellilerin bir proje kapsamında tabloların metne dönüşmesi işini anlatır. Mektup gibi bir ön metin görürüz, daha sonra Van Gogh'un öyküle aynı isimdeki tablosunu. Burada hipermetinsel tasarımdan söz etmek mümkündür. Çünkü öykü içine tabloyu göstermiştir.

## **Bize Kuşdili Öğretildi**

Bir beş çayı saati arkadaşına dayısının öyküsünü anlatan birini görüyoruz. Öykü bu haliyle modernist ancak Tanrı Beni Görüyor Mu isimli öykü kitabında aynı öykü hipermetinsel tasarıma dönüştürülür. Kahraman bakış açısı ile yazılmıştır.

## **Tanrı'nın Sözlere**

Bir adamın Tanrı'nın dilini öğrenmek için yaptığı deney ve bu deneyin gazetelere haber olması anlatılır. Kahraman bakış açısı vardır.

## **Hangisi Gerçek Anahtar**

Öyküde sevgilisine hediye alacak olan bir adamın dört nesne arasında kalması izlenir. Postmodernist anlatım üzerine kuruludur. Dört nesne ayrı ayrı incelenir.

## **Zaman Makinesi**

Öyküye H.G. Wells'in aynı isimli kitabından bir epigrafla başlanır. Öykü Manisa'nın bir köyünde bedava kalacak yer karşılığı çiftlik işlerine bakacak öğrencilerden oluşan bir topluluğun bir deney gerçekleştirdiğini görüyoruz. Anlatım tekniği olarak az da olsa günlük kullanılmıştır. Bu da montaj tekniği içinde değerlendirilir.

## **Kendi Üzerine Kapanan Köle**

Öykü köle ile efendisi arasındaki yer değiştirmeden bahseder. Refleksif bir öyküdür. Kendine döner. Bu tip anlatımı biz daha önce Gülsoy'un Bu Kitabı Çalın isimli eserindeki Sakla Beni isimli öyküde de görmüştük.

## **Kuşku**

Kahramanımızın kısa bir tatilin dönüş vapurunda yanında oturan ve birbirleriyle bavul bakma anlaşması yaptığı gencin bir süre ortadan kaybolmasıyla yaşadığı kuşkuyu anlatıyor öykü.

## **Genleşen Kafka Metni**

Bir paragraflık bir Kafka metnine yeniden yazma sürecine sokarak her bir cümleye beşer cümle ekleniyor. Böylelikle yeniden yazma tekniği uygulanmıştır.

## **İki Film Devamlı**

Sevdiği kız istiyor diye gittikleri festival filminden sıkılan bir adamın başından geçenlerin öyküsüdür. Postmodernizmin anlatım tekniklerinden gerilim kullanılmıştır.

## **Zihnin Yangın Yerinden Kurtarılmış Parçalar**

Yazar bu öyküde ileride *Nisyan* isimli romanında yaptığı tek sayfada tek başlıkla birbirinden bağımsız gibi görünen metinler dizgesi yapıyor. Burada postmodernist etkiyi fazlaca görüyoruz.

## **Gittikçe Küçülen Bir Ruh**

Rüya yorumlamaya dair bir öyküdür. Metinlerarasılık ve mektup anlatım türünü görmekteyiz.

## **Hayatım Yalan**

Herkesin kendisine bir öykü kahramanı olduğunu söylediği bir adamın öyküsüdür. üstkurmaya göz kırpan bir öyküdür.

## **Tanrı Beni Görüyor Mu**

Üç kısa metnin birleşimidir. Temel izlekleri aynı olan bu üç öyküde üstkurmaya ve metinlerarasılık yoğun olarak kullanılmıştır.

### **3.1.7. Kabuslar (2004)**

Murat Gülsoy'un en deneysel metinlerinin bir arada olduğu *Kabuslar* isimli kitap Belki de Gerçekten İstiyorsun gibi Altkitap isimli internet sitesinde e-kitap olarak okuyucuya ücretsiz ulaştırılmıştır. Bunun yayıncılıkta bir devrim olduğunu söylemeye gerek yok. Kitap deneysel anlatıların toplandığı bir yer *ancak burada deneysel ağırlıklı olarak hipermetinsel tasarımlar üzerinden gitmektedir. İçinde Kişisel Bir Savaş, Sorular Sadece Boşluğu mu Büyütüyor?, Mekanizma, Bakış, Karşılaşma, Giderken Yüzümü Yanında Götürmüşsün, 13 Çok Kısa Öykü, Bakmak Değiştirmiş, Aritmetik Aşk, Bir Resimde İlerlemek Sana Doğru, Başka Biri Olacağım, Kendimi Hazır Hissetmiyorum* isimli 12 öykü bulunmaktadır. Eserin deneyselliği; parçalı anlatılara, çağrışımlara ve görsel öğelerin kullanımına dayanır.

## **Kişisel Bir Savaş**

Savaş terimleri başlıklarıyla bir hayatı anlattığı öyküsünde Murat Gülsoy bu anlatıyı bazı görsellerle desteklemiştir. Kendisinin parçalı anlatı adını verdiği türdeki eserlerden biridir. Hipermetinsel tasarım örneğidir.

## **Sorular Sadece Boşluğu mu Büyütüyor?**

Bir kelimenin çağrışımı ile diğer kelimelere bağlanması olayını gördüğümüz metin parçalı anlatıya girer.

## **Mekanizma**

Bir mekanizmanın parçaları ve etrafında gelişen uyum gibi süreçlerin alt başlık olarak verildiği metinde bu alt başlıkların hayata dair ifade ettikleri anlatılır. Çöp adam diyebileceğimiz bir çizim ise arkadan devam eder. Hipermetinsel tasarı örneğidir.

## **Bakış**

Bir görüntünün oluşumunu incelerken onunla ilgili görüşlerini beyan eden bir yazarı profili ile karşı karşıya olduğumuz Bakış isimli öyküde her sayfada bir kara ve yanında bu kareye ait bir başlıkla birlikte görüşler görürüz. Parçalı anlatım ve hipermetinsel tasarımı vardır.

## **Karşılaşma**

Anlatıda birbirinden bağımsız üç metin yeniden yazma ekseninde üçer kez oluşturulur.

## **Giderken Yüzümü Yanında Götürmüşsün**

Hipermetinsel tasarı örneklerinden bir tanesi olan anlatı Magritte ve Hopper resimlerinin üstüne yazılmış kısa metinlerin bir araya gelmesi sonucunda oluşur.

## **13 Çok Kısa Öykü**

Ülkemizde çok yaygın olmayan "küçürek öykü" (short short story) türünde 13 kısa yazıyı içeren başlıkta tüm öyküler aynı kişinin başından mı geçiyor yoksa başka başka insanlar mı sorusu oluşabiliyor. Bununla birlikte 2 kelimedenden bile oluşmuş öykülerle Murat Gülsoy yine çok yapılmamış bir anlatı türünü denemiş. Ancak öyküler bir büyük metin de vardır.

## **Bakmak Değiştirirmiş**

Robert, Ersnt ve Roscharch üç ünlü sanatçının bazı eserlerinin bir metin ile bütünselleşmesi ve süreklileşmesinin görüldüğü anlatı parçalı metin ve hipermetinsel tasarımı örneğidir.

## **Aritmetik Aşk**

Birbirine benzeyen iki paragrafın toplama, çıkarma ve çarpma işlemlerine girmesi sonucunda ortaya çıkan yeni metinleri gördüğümüz anlatı yeniden yazma ilkesi temel alınarak yazılmıştır. Toplamada iki metin bütün olarak birleşir, çıkarma da metindeki benzer cümleler çıkar. Çarpma da iki metindeki ortak kelimelerle metin oluşur. Bölme işlemi okura bırakılır.

## **Bir Resimde İlerlemek Sana Doğru**

Bir resmin oluşumu esnasında düşüncelerin aktarılmasını içeren metinde Foss'un bir resminin kare kare yapılışını görürüz.

## **Başka Biri Olacağım**

Barton, Fink, Dore isimli üç ressamın eserleri bir karikatür karesi gibi kullanarak konuşma balonları ile oluşturulmuş anlatı hipermetinsel tasarımı örneğidir.

## **Kendimi Hazır Hissetmiyorum**

Edward Munch'in çeşitli tablolarının eşliğinde anlatılan hikaye hipermetinsel tasarım örneği olur.

### **3.1.8. Tanrı Beni Görüyor Mu? (2010)**

İnceleyeceğimiz son öykü kitabı olan *Tanrı Beni Görüyor Mu?* yazarın Altkitap'ta yayımlanan öykülerinin bir kısmıyla *Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım* isimli kitaptaki öykülerin bir kısmını kapsar ancak yeni öyküler de vardır. Bu kitabı incelerken sözü edilen diğer iki kitaptaki öyküler inceleme dışı bırakılmıştır. *Kitap 74 Mercedes, Karanlıkta, Şaire Mektuplar, İn Medias Res, Yazı Çölü, Kadının Üç Hali, Konuşan Sözlük, Yaşamsal Geometri, Her Şey Başa Dönüyor* isimli öyküler bulunur.

Kitapta iki tip öykü bulunur diyebiliriz. Birincisi üstmetinli klasik diyebileceğimiz Murat Gülsoy öyküleri. Diğer taraftan ise biraz daha görsel gücü yüksek metinlerle karşımıza çıkar.

#### **74 Mercedes**

Bir sabah arabasını yerinde bulamayan bir adamın kısa süre içinde arabasını hiç park ettiği yerde bulamamaya başlaması ve bunun sebeplerini irdeleyen bir öyküdür.. Birinci kişili anlatım kullanılmıştır. Bilinç akışı görülür.

#### **Karanlıkta**

Bu öyküde daha önce yayımlanmış "*Asansör*" öyküsü gibi bir öykü olup elektrik kesintisinde asansörde mahsur kalan iki kişinin konuşmaları üzerine kurulur. Öykü diyalog şeklindedir.

#### **Şaire Mektuplar**

Bir adamın şair bir arkadaşına okuduğu şiirleri ile ilgili görüşlerini mektuplar halinde yazmasını anlatır. Gönderilmeyen mektuplar olduğu için daha içten şeyler söyler.

#### **İN Medias Res**

Öyküden ziyade bazı fotoğrafların altına yazılmış kısa metinlerin toplamıdır diyebiliriz. Hipermetinsel tasarım örneğidir. Ayrıca küçürek öyküdür.

#### **Yazı Çölü**

Metin bir bilinç akışı metnidir denebilir ancak bazı köşeli parantezlerle ritimli bir hale gelmiştir. Birinci kişili anlatım vardır.

#### **Kadının Üç Hali**

Metin Murat Gülsoy'un deneysel metinlerindedir. Bir kadını normal bir madde gibi görüp burada üç hali olabileceğini anlattığı öyküdür.

## Konuşan Sözlük

Murat Gülsoy'un deneysel metinlerinden bir tanesidir. Bir bitmiş ilişkinin takip ettiğimiz metinde her harften bir sözcük seçilmiş ve bu sözcüğün o ilişkideki önemi vurgulanmıştır.

## Yaşamsal Geometri

Murat Gülsoy'un deneysel metinlerinden bir başkası olan öykü yukarıda bahsedilen iki öykü gibi kısa metinlerin birleştiği bir metindir. Geometrik şekiller üzerinden hayata dair fikrini anlatır yazar bu öyküde.

## Her Şey Başa Dönüyor

Metin yazarın tabiri ile " kendi üstüne kapanan" bir metindir. Metin simetrik ve içerik olarak da böyle bir şey anlatılır. Daha önce de *Sakla Beni* ve *Kendi Üstüne Kapanan Köle*'de görmüştük.

Burada daha önce incelemiş olduğumuz "Bize Kuş Dili Öğretildi" isimli öykünün başka bir halini görüyoruz. İlkinin aksine burada hipermetinsel bir tasarım söz konusudur. Öykü anlatım açısından çok modlu anlatım örneğidir

## 3.2. Romanları

Murat Gülsoy toplamda sekiz roman kaleme almıştır. Romanlarında genel olarak yalnızlık, baba ve kimlik sorunsalı önemli yer tutar. İlk romanın olan *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* (2004), baba sorunsalı üzerinde dururken Sevgilinin *Geciken Ölümü* (2005) kimlik ve yalnızlık sorununu işler. *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası* (2007) ise yedi ölümcül günaha gidilir. *Karanlığın Aynasında* (2010)'da farklı bir teknik deneyen Gülsoy'un en çok metinlerarasılık yaptığı romanı *Baba, Oğul ve Kutsal Roman* (2012). Bize göre Murat Gülsoy'un edebiyatının temel taşı olan *Nisyan* 2013 yılında yayımlanmıştır. Beşir Fuad ve etrafında gelişen olayları *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* (2014) görürüz. *Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet* (2016) ise hafif bilim kurgu yapıyla bizleri karşılar.

### 3.2.1. Bu Filmin Kötü Adamı Benim (2004)

Murat Gülsoy'un ilk romanıdır. Şehirde yaşayan Önder isimli bir yazarın evlendikten sonra yazlık bir kasabaya yerleşmesiyle bu kasabanın sakinleriyle yaşadıkları, eşi ile olan problemleri gibi şeylerle birlikte temel problem erkeklik sorunudur. Gördüğü her şeyde bir erkeklik unsurunun izini sürer. Bu önemlidir. Çünkü erkek olma fikrini inceleyen bu tip metinlerle çok karşılaşılmaz. Kitap metinlerarasılığın kullanıldığı bir metin içerir. Eski Çin efsanesi de vardır içinde mektup da. Buradaki Önder'in erkek olma sorunsalına Hamletvari bir yaklaşım vardır. Önder babasının hayaletiyle konuşup bir şeyleri yoluna koymayı dener ki burada Hamlet'in babasının hayaleti ile konuşması sahnesi akla gelir. Tahmin edilebilir ki dil de burada yıkıcı olmayan eril bir dildir. İki katmanlı bir roman olduğu için daha " gerçek" diyebileceğimiz Önder üçüncü, romanı yazılan Önder ise birinci kişili anlatıma sahiptir. Burada da üstkurmacayı görmek mümkündür.

Burada dikkat çekmek istediğimiz başka bir husus daha var.. Ana karakterin kedisinin adı Korsan. Korsan'ı biz daha ileride farklı metinlerde de göreceğiz ki bu da

metinlerin aslında birbirinden çok da kopuk olmadığına ve Murat Gülsoy'un bir evren oluşturmak istediğine bir örnektir. *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* 2004 Yunus Nadi Roman ödülüne layık görülmüştür.

### 3.2.2. Sevgilinin Geciken Ölümü (2005)

Murat Gülsoy'un ikinci romanı olan Sevgilinin Geciken Ölümü'nde ana karakterler aslında bizim daha önceden de öykülerinde gördüğümüz Gazeteci Cem ve sevgilisi Serap'tır.. Serap bir kaza sonucu bitkisel hayata girer ve Cem de ona steril bir ortamda bakmak için işi gücü bırakıp eve kapanır. Hayatını Serap'a endeksli yaşayan Cem'in karşına eskiden haberini yaptığı olay hakkında yeni bir bilgi gelir. Neşet Akıncı isimli bir adamın karısını öldürmediği anlaşılır yani boşuna hapis yatmıştır.

Romanda Cem aklında Serap'ı konuşTURUR. Burada zihin içinde iki kişinin konuşmasını görürüz. Bu bir nevi bilinç akışı olan anlatım tekniği gayet yenidir.. Burada da mektup görülür. Roman motifleri olan ters lale, Ayasofya gibi imgeler aslında steril odanın içinden hiç çıkmazlar. Öykünün merkezi Serap haliyle steril oda olduğu için duvardaki nesnelere ortadaki sehpa duran eşyalara kadar her şey aslında romandaki motiflerin bir araya gelmiş halidir. Metinde efsaneler ve halk anlatılarına göndermelerle metinlerarası bir yol izlenir.

### 3.2.3. İstanbul'da Bir Merhamet Haftası (2007)

Bu romanda 7 kişiye bir hafta boyunca gönderilen 7 resim üzerine düşündüklerini "otomatik" yazmaları istenir. Bu resimler Max Ernst'ün ünlü ve bir hayli sürrealist olan Merhamet Haftası'ndandır ki incelediğimiz kitabın ismi de buradan gelmiştir. Bu kişiler Halil, Ali, Akın, Ayşe, Deniz, Yağmur, Erol'dur. Aslında biz bu romanı yedi ( "proje yazar" ile sekiz) kişi tarafından oluşturulmuş bir metin olarak okuyabiliriz. Romanda çeşitli anlatım türleri kullanılmıştır. Kimileri elektronik posta üzerinden gönderir kimi mektup. Kimi kendisinden üçüncü şahıs olarak bahsederken kimi birinci kişili anlatımı kullanır. Aynı fotoğrafa bakan farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki insanların sanatsal edimlerini ölçen bir eserdir. Bu çoğulcu bakış açısı bize Bakthin'in "karnavalesk" adını verdiği roman türüne örnek olur. Eserde yedi gün için gönderilen kolajları görebildiğimiz için resim-edebiyat ilişkisine de örnek verilebilir. Gönderilen her bir kolaj aslında yedi ölümcül günahın da birer sembolü ile eşleşir.

### 3.2.4. Karanlığın Aynasında (2010)

Romanda aslında Orhan isimli bir doktorun acil serviste tanışmış olduğu Ece isimli kadınla yaşadığı aşkı anlatır. Ancak roman bir yerden sonra kendi içine kapanır. Örnek olarak da kitabın başında Orhan ile Ece Ece'nin evindeyken dışarıda bira içip kusan serseriler kitabın sonunda Orhan ve korsan taksici Yılmaz'dır. Bunların yanında Orhan'ın kuzeni Sarp her şeyin bir kurgu olduğu bilincinde olan bir karakterdir. Bunu söylediği için ise deli ilan edilmiş ve kendisine psikolojik destek sağlanmıştır. Ancak Sarp çok okumuş, çok not almış, yılmadan çalışıp kuzeni Orhan'a bu notları göstermiştir. Orhan bu git gellerden yorulup her şeyin ne olduğunu anlamaya çalışır. Kitabın sonundaki blok metin tüm karakterlerin bilinç akışını birleştirerek yine bir ilke imza atmıştır. Metin bir yerden sonra kendini değişik bir biçimde tekrar eder derken burada Nietzsche'nin "bengi dönüş" teorisi dolayısıyla olduğunu söylemek mümkün-



dür. Burada Murat Gülsoy Ece'nin oyunun baştan sona anlatarak metinlerarasılığı kullanmıştır.

### 3.2.5. Baba, Oğul ve Kutsal Roman (2012)

Murat Gülsoy'un en çok metinlerarasılığına başvurduğu en yoğun metinlerinden biri *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*'dir. Tanpınar'ın dizelerinden Kafka'ya yazarın sevdiği diğer yazarlara göndermelerle doludur. Romana bakarsak ana karakterimizin bir ismi yok. Buradan hareketle pek de bir şey söylenemiyor. Yıllar önce aşk yaşadığı kadını gören bir adamın aynı günlerde kendisinden küçük bir kızla olan ilişkisi konu alınır. Küçük kızla olan ilişki bize Nabokov'un *Lolita*'sını hatırlatır. Zaten metinde de çok geçer.

Yıllar önce aşk yaşadığı kadın olan Asena ise Türk efsanelerinde geçen bir isim olup metin içinde ona da gönderme vardır. Ayrıca Murat Gülsoy'un sevdiği temalardan biri olan rüyalar bu kitapta kendine önemli bir yer bulur.

Murat Gülsoy'un en sevdiği yazarlardan olan Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* isimli romanında "Olrıc" isimli bir ses vardır. Bu ses romanın çeşitli yerlerinde çıkıp Turgut ile konuşur. *Baba Oğul ve Kutsal Roman*'da Murat Gülsoy Olric'i alıp J.R.R. Tolkien'in meşhur kitap serisi olan *Yüzüklerin Efendisi*'ndeki saplantılı cüce Gollum ile birleştirip pastiş örneği yapmıştır.

Murat Gülsoy'un en etkilendiği yazarlardan olan Tanpınar'ın burada yer aldığını görürüz. İsimsiz kahramanın bir psikolojik destek alması gerekir. Gittiği doktor ise *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*'nden tanıdığımız Doktor Ramiz'dir. Roman 2013'te Notre Dame de Sion Edebiyat ödülünü kazanmıştır

### 3.2.6. Nisyan (2013)

İnceleme yapılacak olan roman olduğu için bilgi verilmemiştir.

### 3.2.7. Gölgeler ve Hayaller Şehrinde (2014)

Fransa'da gazetecilik yapan Franck isimli bir adamın Osmanlı Ülkesi'ndeki yenilikleri yakından görüp haber yapmak için bir yolculuğa çıkışını anlatılan bu kitapta Franck'in Fuat'a dönüşümüne şahit oluruz. Burada Fuat'ın babası döneminin önemli fikir adamlarında Beşir Fuad'dır. Fuat ise Beşir Fuad'ın bir aktris ile yaşadığı yasak aşkın meyvelerinden biridir. Dönem İkinci Meşrutiyet'in ilan edildiği dönem olduğu için zaten ortam gergindir

Fuat yolculukta Isabelle isimli genç bir kadınla karşılaşır ve ondan çok etkilenir. Isabelle'nin ölümü de onda derin izler bırakır. Fuat babasını ararken Osmanlı'da demokrasi ve beraberinde karmaşanın ayak sesleri duyulur. İstanbul'da çok küçükken yaşadığı Kuzguncuk'taki evin harabe olması gibi yıkıcı şeylerle karşılaşır. Tüm bunları ise hasta arkadaşı Alex'e mektuplar göndererek anlatır.

Romanda baba ve kimlik önemli izlekleri oluşturur. Baba izleği iki açıdan görülebilir. Birincisi Fuad'ın kendi babasına dair bir şeyler öğrenmek istemesi, ikincisi ise devlet "baba"nın artık gücünün yetemediği "oğlu"nun asi davranışları ile babayı devirmek istemesidir ve burada aslında Ödipal bir durum söz konusudur. Romanda bir yandan da kimlik izleği üzerinden hem oryantalist hem de oksidantalist yorumlamalar vardır. Fuad kendini hiçbir yere ait hissetmez. Ne tam bir Fransız'dır ne de tam bir Osman-

lı. Bu arada kalmışlık İstanbul'da onu buhrana sürükler ve mektup-günlükte de bunun izlerini süreriz. Fuad İstanbul'a gelirken Gerard de Nerval'in *Doğu'ya Seyahat*'inin defalarca okur. Bu iki açıdan önemlidir. Birincisi Fuad İstanbul'a oryantalist bir bakışla yaklaşır başta. İkincisi ise bu kitabın (yani yazarın) Murat Gülsoy üzerindeki etkisidir. Bir sonraki romanında da gördüğümüz bu isim sanatçı için önemli kalemlerdendir.

Gölgeler ve Hayaller Şehrinde yazarın ilk tarihi romanı olduğu için biraz daha üzerinde durup düşünmek gerektiğine inanıyoruz. Bilindiği gibi aslında F.M.A isimli bir avukatın sahafta bulmuş olduğu bir defterdir aslında Fuad'ın hikayesi. Yani burada bir çerçeve hikayeden bahsetmek gerekir. *Kürk Mantolu Madonna*'daki gibi bir defter metaforu ile biz tüm hikayeyi öğreniriz. Olayların geçtiği asıl dönem Osmanlı Devri'dir ancak bizler okuduğumuz metinde ağır Osmanlı Türkçesi ifadeleri görmeyiz. Bunu ise yazar çevirmen ve yayıncı gibi iki süzgeçten geçirerek getirir ki bu da akıcılığı bozmaz hatta üstkurmacaya da yaklaştıır. Burada yeni tarihselci bir yaklaşım vardır. Gerçekte var olmayan karakterleri var olanlarla harmanlamış hatta aslında o devirde yaşamamış olan bir kişiyi bile metne eklemiştir. Bunun örneğini ise şöyle görebiliriz. Kitabın sonuna yaklaşırken Fuad kitapçı Arakel'in yanına gider. Orada kucağında siyah kedisi olan bir adam babası Beşir Fuad hakkında güzel şeyler söylemektedir. Bu kişi şüphesiz Tanpınar'dır ve yazarın bir sürprizi olarak karşımıza çıkar. *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* 2014 yılında Sedat Simavi Edebiyat ödülünü kazanmıştır.

### 3.2.8. Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet (2016)

Mirat isimli bir adamın kendini çok yalnız hissetmesi ve aniden karşına çıkan Janus isimli bir şirketin yeni ölmüş kişilerin zihinlerinin yaşayan insanlara aktarılması işlemini öğrenmesiyle bu işlemi uygulatmasının sonuçlarını anlatır. Burada zihni aktarılan Esra'nın ricasıyla onun sevgilisi Tunca'yın da zihnini kendine aktartan Mirat'ın kendi içindeki konuşmaları anlatım tekniği olarak önemlidir. Aynı zihin içindeki 3 kişi farklı puntolarla yazılmıştır. İlk örneğini Shakespeare'de gördüğümüz "karanlık madde" Murat Gülsoy'da önce *Nisyan*'da kavram olarak daha sonra da burada evirilip bir sayfayı kapkara yapacak kadar yoğunlaşır.

Kitabın başındaki ceket imgesi önemlidir. Burada ceket imgesi ise eskimişlik ifade edilir. Gogol'un *Palto*'su gibi burada Mirat'ın ceketini diğerleri tarafından dalga geçilmesine sebep olur.

Roman aslında okuyucuya farklı okuma katmanları sunar. Bunun sebebi yazarın "parçalı roman" ismini verdiği bir anlatım tekniğidir. Romanın önsözü diyebileceğimiz Borges'e yazılan ve Tanpınar'ı anlatan mektup ayrıca sonsöz sayılabilecek ve Gerard de Nerval üzerine yazmış olduğu yazılar zihinlerde farklı kapılara giden yolu hazırlar.

Kitaptaki Janus ifadesinin aslında mitolojik bağdan kaynaklandığını söylemiştik. Burada başka bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz. Janus bilindiği gibi geçişlerin, eşiklerin tanrısıdır. Janus'tan önce kendi içinde sınırlı kalan Mirat Janus'tan sonra o eşikleri aşip hayata karışır.

Murat Gülsoy bu romanı 47 yaşında yazmıştır. Shakespeare 47 yaşında yazmayı bırakmıştır. Nerval de intihar ettiğinde 47 yaşındaydı. Şimdi bunların hepsi bir arada düşünüldüğünde bir anlam kazanıyor. Shakespeare'nin *Hamlet*'indeki "karanlık

madde"nin bu kitapta olması ve Nerval üzerine yazdığı yazı aslında farklı dönemlerde aynı işi yapmış üç adamın bir arada bulunması gibi bir etki üretir.

### 3.3. Deneme - İnceleme

Murat Gülsoy'un iyi bir öykücü ve romancı olmasının temel sebebi aslında iyi bir okuyucu olmasından gelmektedir. *Büyübozumu* (2004), *602.Gece* (2009) deneme inceleme arası kitaplar olup bizi kendi okuma pratiklerini de içerir.

#### 3.3.1. Büyübozumu: Kurmacanın Bilinen Sırları ve İhlal Edilebilir Kuralları

Bu kitap Murat Gülsoy'un yazarlık ile ilgili verdiği derslerin bir bütünü gibi düşünülebilir. Burada bir edebi metnin temel özellikleri ( zaman, mekan, olay örgüsü, kurgu vb.) gibi şeyleri açıklar. Yazarın "büyü bozumu" demesindeki hem bir parça postmodernizmin her şeyi kırması hem de yazarlığın kilitlerinden bir kısmını vermesi dolayısıyla da o "büyü"nü "bozulduğu"nu söylemek istemiştir. Yusuf Atılgan'dan Tomris Uyar'a pek çok yazarın metinlerinden yola çıkarak onları inceleyerek edebiyatın "büyüsünü bozmayı" hedeflemiştir denebilir.

#### 3.3.2. 602.Gece: Kendini Fark Eden Hikaye

Murat Gülsoy'un diğer inceleme kitabı olan 602. Gece yazarın biraz daha okur olma sürecine götürüyor. Kitap Borges'in Binbir Gece Masalları'ndaki 602. Gece'nin aslında Şehrazat'ın Şehriyar'a kendi hikayesini anlatması üzerine olduğunu söylemesi ile başlar. Sonrasında yazar modern sanat, modernist sanat, postmodernizm gibi ifadeleri edebiyat bağlamında açıklar, anlatır. Daha sonra Ahmet Hamdi Tanpınar ve Oğuz Atay'ın öykülerinde yakın okumalar yaparak sözü edilen yazarların eserlerindeki ortaklıkları da görür. Ayrıca Tutunamayanlar hakkında görüşlerini ifade eder. Bu hattın son durağı olan Pamuk'un da edebiyattaki "içebakış"ı hakkında görüşlerini beyan eder. Son olarak da Kafka'nın *Şato* isimli eserinde olduğunu sandığı ve kitabın başına aldığı epilogun zamanla aslında *Şato*'da olmadığını öğrenmesi sürecini de anlatıp incelemesini tamamlar.

#### 4. Nisyan Romanının Psikanalitik Açıdan İncelenmesi

*Nisyan* romanı ilk kez 2013 yılının Şubat ayında yayımlanmıştır. Bizim incelemede kullandığımız nüsha da ilk baskıdır. Bu eseri incelemeye almaktaki amacımız ise eserin Murat Gülsoy'un edebiyat evreninin temel taşı olarak görmemizdir.. Romanın yayınlanma biçimi de klasik bir edebiyat eserinden farklıdır. Roman, Murat Gülsoy'un her gün kişisel bloğunda romanın bir parçasını paylaşması yani eski yayıncılık terimiyle tefrika etmesi ile başlar. Eser daha sonra toplanıp bir kitap haline gelir.

*Nisyan*'ın Murat Gülsoy evreninde temel taş olduğunu söyleme sebebimiz de bu romanın fikrini aslında *Baba Oğul ve Kutsal Roman*'daki *Mektuplar* kısmında geçer. Burada psikolog arkadaşının ana kişiye aklına ilk gelen kişi hakkında yazmasını söylemesi üzerine dedesi aklına gelir ve şöyle der:

*“Vadiye bakan evin bahçesinde yakılan mangaldan tüten dumanın başında ellerinde rakı kadehleriyle iki canlı adam ve bir çocuk; üç kuşak erkek doğaya meydan okuyor, gerçekliğin sapasağlam devam edeceğini vaat ediyorlar. Batan güneşten emilenler, toprağın ve suyun ve ışığın sahibi sanıyorlar kendilerini. Çocuğu da inandırıyorlar. Konuşuyorlar. Anlatıyorlar. Hikâyeler varoluşumuzun garantisi. Evi oluşturan nesnelere kendi başlarına bir krallık hepsi zihninde ayrı ayrı odalarda duran dedemin. Çok sonra, çok çok sonra... Akli karışmaya başladığında önce komşular aradı. Sonra babamla gidip aldık, evi kapattık. Dedem hayatının içinden çıkıp gitti; bedenini terk etti; geride küskün, öfkeli yaşlı bir çekirge kaldı. Koltukların, yastıkların altına sıkıştırdığı sarı post-it'ler kaldı bir de. Bir kısmını benim yeniden ürettiğim...” (GÜLSOY:2012: 237-238)”*

Eser, çok parçalı anlatı sınıfına girer. *Şimdi onların oyuncağı oldum, Biraz daha buradayım, Uzun yollar, Bir hac yolculuğuna dönüşüyor gün, Bekleyişin yorgunluğunda, Kimsiniz?, Dalgalara rağmen, Adem geldi mi?, Uğultu yeni başlıyor, .Bir başkasının bedeninde kayboldum, Ben hapsedilmiş bir yangınım, Ölüm meleği de sizden, biliyorum, Boşluğa bakıyorum dimdik, Yazının kanı, Adem siyahlar içinde kayboluyor, Bir ağaç arzusuyum, Doymak bilmeyen gölgem istiyor, Bu da bir nevi vahiy, Neden bütün kibritler saklıyor, Tek kişilik bir oyun ben, Kaybolmak istemiyorum bu karanlık denizde, Yazarları sevmem ben!, Uyanmak istemiyorum, Nedensiz bir umut, Tek bildiğim her gün daha kötü, Dünya artık Sesli Sözlük, Kadın şefkatle dokunuyor yaralarını, Tek başına kalıveriyorum sessizliğin ortasında, Rehbersizim, Adam ellerimi çalmış, Bir adım olurdu, Baktığım yerde boğuluyorum, Unutulan ne kadar güzelse o kadar acıyor boşluk, Yalnızlar soğuktan ölür, İçimden dışarıya karışıyor zaman, Uçmak nasıl taşa dönüşür, Harita çağırıyor, Girişi olmayan bir yalnızlıkmiş son, Acı bir gülümseme geleceği gören, Sen olduğun zamanları bozma, Umutsuz bir sessizlik maddeyi katılaştırıyor, Maddenin içinde hareket eden kelimeleri gördüm, Ağızlarında eriyip gidiyor beyaz gençlik, Bu benim işte, Hırsız benmişim, Geçmişten haber var mı?Karanlığa bulanmış bir yanım, Kısacık bir uyanıklık hali, Öl, Bedenime gömülü bir saat, Adem ayna oluyor bana, Kendi içinde kapatılmış hiç kimseyim, Kanatlarının hışırtısı kalıyor geride beyaz, Gövdem yıllar önce kesilmiş bir ağaç, Gece oluyor unutuyorum, Benim öğlumun adı da Adem, Bedenin bir kelimeye dönüşecek, Oda kelimelerle doluyor, Güneş*

*başka bir hayatın müziğini taşıyor, Yok olup gidiyor sözlerimin izi, Gülümsene çıldırtıcı sabit, Belleğimden çaldıklarıyla yeni bir dünya kuruyorlar, Tedirgin uykusunda gözlerim, Gittiğimiz yerde tamamlanacağız,. Bu karabasan değil sadece yaşlı bir ilham perisi, Siyah bir nokta, Oysa yanlarında hep boşluk var, Adem, kurtar beni, Zaman beni yuttu. Kuruyan bedenimden sıyrılıp çıkacağım anı hayal ediyorum, Yassı bir dip bahlığına dönüşüyor zaman, Kuşku bir yerindeyim mekanın, Yazarları bilirsiniz şakacı olurlar, Adını hatırlayabilirsem bilinir olacak her şey, Toprak baharda aç oluyor, Paramparça, Yangın gerekli kalbime, Siz hangi romanımdaydınız? Acı hayat veriyor. Karakalem adamın rüyaları, Bir şehir kuruyorlar karanlıkta, Göklerin dehşetiyle esip karıştırmış toza, Ayırıştırıyorum yavaş yavaş, Örümcek ağı düşler uzayda, Adımı bilseydim ölebilirdim, Korkma Adem, ben buradayım, Roman mı demiştiniz?, Deliler Irmağında sürüklenen bir ağa, Adam endişeyi kahkahaya dönüştürdü, Işık nerede?, Dekor değiştiyor karanlığın adamları, Siyah madde her şeye dönüşüyor, Unutmak ve unuttuğunu bilmek yalnızca, Zaman hızlanıyor, elimden kaçıyor, Kelimeler Öldürür bu zayıf bedeni , Her biri bir parçamı alıp gitti bilinmeyene, Suyun yürüdüğü yere doğru gidiyorum içten, Koptu kopacak, Sonsuz bir an boyunca elimi uzatıyorum. isminde yüz bölümden oluşur.*

Eserin merkezinde bulunan yazar yaşlı ve alzheimer olmuş biridir. Bakımından sorumlu bir kadınla beraber yaşar. Bunun yanında Adem adında bir oğlu vardır ve bazı günler Adem babasını ziyarete gelir. Yaşlı adam eski günlerde olduğu gibi bir şeyler yazmak ister ancak kendinde o gücü bulamaz. Bir yandan da yerin altında, çöp kovasının dibinde siyah/karanlık maddeden şehir kuran küçük işçiler görür. Romanın sonu okuyucuya bırakılmıştır.

Metin çoğunlukla iç monologlardan oluşur. Bundan dolayı dış dünyaya ait veriler kısıtlıdır ve ancak biz yaşlı adamın gözünden görebiliriz. Yaşlı adamın dış dünyayla arasındaki bağ zayıftır. Mekan tasviri bilinçle gelişen bir şey olduğundan ve ana karakterimizin de bilinci gelip gittiğinden net bir mekan tasvirinden söz edilemez. Ancak karşılıklı konumlandırılmış vişne çürüğü iki berjer ve berjerlerin arasında bir sehpa olduğundan söz edilebilir. Yaşlı adamın bazı sesler duyması ve bunları çöp kutusunun altında çalışan işçiler olarak görmesi de aslında iç sıkıntısına bir göndermedir.

Romanda anlatımın fragmantion biçiminde yapılması postmodernizmin romana yansımaları açısından önemlidir. Ayrıca yüz gün olması ise başka bir yandan da önem arz eder. Çünkü romanda geçen kibrit kutusu imgesiyle aslında romanın zamanı verilir. Ortalama bir kibrit kutusunda yüz tane kibrit bulunur. Burada da yüz gün vardır.

Romanın üslubu ise şiirselliğe çok yakındır. Hayatı boyunca şiir yazmamış olan Murat Gülsoy'un bölüm adlarında ad görülebilecek bu kullanımı ise eserin biraz daha imgesel olduğunu anlatır.

Eserin şahıs kadrosunu son derece kısıtlıdır. Bunun temel sebebi kitabın daha içe dönük bir biçimde yazılmış olmasından kaynaklanır. Kişilerin roman boyunca anlatımları genellikle öznedir. Romanın ana kişisi olan yaşlı adam alzheimer olduğu için bilinç konusunda ciddi problemler yaşar. Fiziksel görüntüsü hakkında yorum yapmak güçtür ancak bilinç katmaları arasında bir karışıklık vardır. Roman da zaten yaşlı adamın iç monologlarından oluşur. Yaşlı adama bakan kadın ise genellikle bir görünüp bir kaybolur. Adamın bakımını üstlenmiştir. Yaşlı adam kadını hem anne hem bakıcı hem

de haz nesnesi olarak görür. Kadını tuttuğunu düşündüğümüz Adem ise yaşlı adamın oğludur. Yaşlı adamın elleri Adem'inkilere benzer ve bunu " *Adam ellerimi çalmış*(s.43)" ile belirtir. Adem'in nişanlı olan Hilal silik bir tiptir sadece nişanlısının yanında gelir gider. Sağlık durumu ve bilinciyle ilgili bilgileri aldığımız kişi de doktordur. Bir de eskiden ünlü bir yazar olduğu için son günlerinde onunla röportaj yapmaya gelen bir muhabir vardır ama o da sadece tek bir sahnede görülür.

#### 4.1. Metinde Psikolojik Unsurlar

Metindeki psikolojik unsurları yaşlı adamın bilincinde olanlar ve yaşlı adamın bilinçdışı olmak üzere ikiye ayrılır.

##### 4.1.1. Yaşlı Adamın Bilinci

Eşini kaybetmiş olmanın verdiği acı onun bilincini en çok etkileyen unsur olarak görülebilir. Çünkü metnin çeşitli sahnelerinde karşıdaki vişne çürüğü berjere ve yanındaki gözlüğe bakamaz ve bakmaya cesaret edemez. Adem ona eşinden bir hatıradır. Adem'in büyümüş olmasını kabullenemez, Adem onun için hep altı yaşında birlikte resim yaptığı çocuğudur.

Adem'in ellerinin yaşlı adama benzemesi de ayrıca dikkat çeker. Bu durumu ileride detaylandıracağız. Bilincinde aile dair hatırlamaları genellikle kadın üstündendir. " *Bir resim defteri, bir oyuncak maymun, kemik çerçeveli bir gözlük, sabahlığın ucu, yün çorap* (s.52)" gibi Adem ve eşini bir arada hatırlar ancak vurgu yaptığı kişi eşidir.

##### 4.1.2. Yaşlı Adamın Bilinçdışı

Yaşlı adamın üç farklı korkusu vardır. Bunlardan ilki yazamama korkusudur. Yaşlı adam alzheimer olduğu için her şeyi unutmaya başlar. Kelimeler de buna dahildir. İleride bahsedeceğimiz sarı kağıtlara kelimeleri yazar. Bunun sebebi unutmamanın önüne geçmeye çalışmasıdır. Çünkü kendisi bir yazardır ve yazarak hayatını sürdürmüş biri için kelimeleri kaybetmek aslında kendini kaybetmektir. Bir daha yazamayacağını düşünmek ise onu mutsuz eder ve korkutur. Kendini yazarak var eden biri için yazamamak nasıl bir korkuysa yazamaması dolayısıyla kaybolması da aynı önem derecesindedir. Adem'in çocukken sorduğu "*Baba ne zaman öleceksin?* (s.23)" sorusuna "*Unuttuğumda* (s.23)" diye cevap veren adamın ölümünün unutmak yani kaybolmak olduğunu da görürüz. Yaşlı adam röportaj için gelenlere kendi kitapları hakkında sorulan sorular hakkında bir şey bilmediğini söylerken aslında zaten kaybolmaya başlamıştır. (s.34) "*Kaybolmak istemiyorum bu karanlık denizde* (s.33)" başka bir örnektir. Bu kaybolma hali yaşlı adamda insanlığın ortak korkusunu hareketlendirir. Ölüm korkusu artık yaşlı adamı sürekli takip eder. Bunun yanında bilinci kendini genç sandığı bir dönemde bile ölüm korkusunu hissetmesi umutsuzluğunu gösterir. Görüldüğü gibi aslında yaşlı adamın üç korkusu birbirini besler ve bu şekilde onu hapseder.

Yazı yazmak insanlığın tarihi kadar eski ve bir o kadar da kuşkulu bir durumdur. Bu kuşkunun sebebi yazma işinin nasıl olduğu, üretimin nasıl gerçekleştiğidir. Yazma meselesiyle ilgili ilk düşünenlerden biri Platon'dur ve *İon* diyaloguna bakarsak görürüz ki yazmak bir çeşit vecd haline gelerek "bilinçdışı"na bağlı olarak oluşan bir süreçtir. Freud ise bu durumu - rüyalar gibi- bir çeşit sosyal hayatta bastırıldığı cinsellik

gibi güdülerin çeşitli imgelere evrilip rahatlama sağlamasına yardımcı olur ve imgeler aslında bilinçdışına bağlıdır. Nisyan'da ise yazmak bir çeşit kendini bulmaya çalışma hali olarak karşımıza çıkar: "...kelimelere hükmederdim; şimdi onların oynacağı oldum (s.13)""Ben bir adayım Bir harfimi kaybettim çünkü(s.15)"" Yazılacak, bitirilecek bir kitap vardı. (s.17)""Son romanımı yazıyorum dalgalara rağmen (s.19) " "Kağıtlarıma el sürmelerine izin vermiyorum (s.20) diyerek yazının kendini var ettiğini bu yüzden onlara dokundurmadığını anlayabiliyoruz. "Aklımın içi gibi birbirinden kopuk düşüncelerle dolu ev (s.20)" ise yaşlı adamın romanın kendisi gibi kopuk parçalardan oluştuğunu açıklar. Freudyen bir dil sürçmesi olan "... yeter artık yazmayın (s.21) "derken yaratma edimindeki varoluşsal özelliği görebiliyoruz. Yazmanın onu var ettiğini " Kadın çöpe atmadıkça yaşamayı sürdürüyorum. (s.34)" ifadesi başka bir örnektir. Yazıyla hatırlamaya çalışıyor. Eşiyle ilgili bazı kavramları hatırlarken "Bu cümleleri kaydetmeliyim(s.38)." diyerek hatırlamaya çalışır. "Hırsızlar mürekkebimi alıyorlar (s. 40)" derken mürekkep ve kanı arasında bağ kurarak yazmanın önemi vurgular. "Uçmak nasıl taşa dönüşür (s.49)" diye soran yaşlı yazar kuş ölünce özelliğini yitirmesi gibi kendisi de yazamayınca var olamaz. "Küçük sarı kağıtlara aklıma gelen sözcükleri yazıyorum... Saklıyorum. Romanımı bitirmeme kimse engel olamayacak. (s.53)" ifadesi romanı yazmasının onu hayata bağlayan bir şey olduğunu söyler. Yazmanın biraz narsistik biraz da nevrozlu yapısını biz " Dünyayı yazarak yaratanlar. Maddenin yalvaçlarıdır onlar. (s.54)" ifadesinde yakalarız. Yaşlı adam yazma işini kendi varoluşuyla öyle bağdaştırmıştır ki kan alma işlemi esnasında "Enjektörün içine kelimelerim doluyor (s.66)" der. Artık yazamayan adam bunu "Doktor ellerim çürüyor. (s.92)" diyerek belirtir ki artık vücudu ve zihni ölmeye başlamıştır.

Unutma meselesi ise aslında romanın adından itibaren götürülen bir izlektir. Nisyan Arapçada unutmak anlamına geliyor. İlk başta unutmaları ona normal geliyor. "... Ama arkamı döndüğümde başka bir iş çıkıyor, bir öncekini unutuyorum (s.16)" Kişileri de unutmaya başlamasıyla biz hastalığın güçlendiğini hissediyoruz: " Bazen onları tanımakta güçlük çekiyorum. Yüzleri sabit kalmıyor.(s.17)". Bazen bilinci öyle bir duruma geliyor ki adam kendini tanıyamıyor: " Ayna puslu, kirlili bir göl gibi kıpırtısız. Kapkara gümüş bulutların arasında yüzümün ayrıntılarını göremiyorum. Gözlerini kısıp bana doğru bakan biri var(s.18)" Bugün bir başkasının bedeninde uyandım. Ellerine baktım önce, tırnakları uzamış.... (s.22) diye devam eden paragrafta kendini unuttuğunu görüyoruz. Kendisiyle röportaj yapmaya gelenler hakkında: " Kız bana başka birinin hayatı hakkında sorular soruyor. Yazarmış, kitapları varmış...Ben de yazıyorum diyorum. Küçük kağıtları gösteriyorum onlara (s.34)" der ve kendini unuttur. "Adlarını yazıp nesnelere üzerine yapıştırıyorum (s.39)" ifadesi bize Memento filmindeki gibi bir unutma/hatırlama durumuna götürür. Fotoğraflara bakıp söylediği "Delik deşik bir geçmiş. (s.79)" ifadesi bize hem unutmayı verir hem de adamın daha önceden fotoğrafları kestiğini gösterir. "Sarı kağıtlar. Bunları yazan adamla aramdaki bağ günden güne inceliyor (s. 80)" bize bilincin iyice gittiğini söyler. "Unutuşun gölgeleri arasında hüznün. Unutmak ve unuttuğunu bilmek yalnızca (s.106) ifadesi unuttuğunun farkında ama güçsüz bir adamın serzenişleridir.

Yaşlı adam kendine bilinçdışı bir ortam üretir. Bunu rüyaları sayesinde yapar. "Gözlerimi kapatıyorum. Biraz daha buradayım" (s.14) derken farklı bir dünya fikri oluşur. Bir sonraki metinde karşımıza çıkan "Bazen bir rüyanın içinde yürüyorum" (s.15) bu dünyanın rüyalar aracılığı ile oluştuğunu görüyoruz. )"Son romanımı yazıyo-

*rum dalgalara rağmen* (s.19) derken de buradaki "dalga ifadesinin zihninin gelip giden halini işaret ediyor. Bu "bilinç dalgalanmalarına başka bir örnek ise "*Gidip gelen bir radyo yayını gibi dünyaya ait bilgiler* (s.20)" olabilir. "*Her şey kelimelerden ibaret. Zaman zaman kaybediyorum onları. Yayın kesiliyor.* (s.39) derken bilincinin gelip gittiğini gösterir. "*Anılarını arıyor ama bulabildiği sadece çamurlu bir boşluk* (s.46)" derken geçmişini unutan bir adam olduğunu görürüz. Bilinç dalgalanmalarında zamanın da yitirildiğini görmek mümkün. "*Adem yok bir çocuk* (s.48)" derken aslında Adem'in çocukluğunu hatırlamasıyla zamanı kaybettiğini görebiliriz. Yaşlı adamın "*Rüyalarda avuçlarıma batmış iğneleri temizliyorum teker teker .... Karakalem adamın rüyaları.* (s.93) gibi ifadeler rüyalarına bile önem vermediğini gösteriyor. "*Rüya görüyorum. Ağırlıksızım* (s. 98)" bu ifade hem rüyalarını hem de artık kendini nasıl hissettiğini gösterir.

İleride değineceğimiz gibi yaşlı adam kendini bir gemiye benzetir ve bu gemi ayrıldığı limanı özler. "*...güvendiğim tek gerçeklik olan liman soluk pastel rüyaya dönüşüyor* (s.28)" ve ona rüya penceresinden bakar. Adamın gölgesi motif olarak adamın bilinçsiz halini gösteriyor diyebiliriz. Çünkü yaptığı hareketleri bilinçsizce yaparak sadece kendini devam ettiren bir yapısı vardır gölgenin "*Elimi kaldırıyorum, gölge elini kaldırıyor. Ne yaptığını, neden yaptığını bilmiyor.* (s.29)" bu duruma örnektir. Adam kendini bir rüyada sanır. "*Bir rüyanın içinde olduğuma emindim* (s.35)" Kadının memelerinin büyük oluşu ve onun yeraltında bir dünya kazan insanları beslemesini düşünürken zihninden şu cümle geçer: "*Uyanmak istemiyorum* (s.35)"

Eserde aslında Ödipal bir durum olduğu göze çarpar.İlki yukarıda da belirttiğimiz gibi Adem'in ellerinin babasınıninkine benzemesi ki "*Adam ellerimi çalmış*(s.43)" şeklinde görülen bir serzeniş vardır. Buradaki adam ifadesi aslında babasının Adem'i tanımadığı, bilincinin gittiği bir döneme rast gelir. Bu eller eskiden çok iyi kitaplar yazmış bir adamın elleri olduğundan yazamamasını bu "adam"a bağlar. Adem'in babasının bilinç kaybından faydalanır ve kendine bir güç alanı oluşturur. Bu güç alanını yavaş yavaş babasının zihnine yerleştirirken burada parayı kullanır. "*Para gerekli,para*(s.43)" diyerek babasının hastalığını bir avantaja dönüştürür. Babasının zihninde Adem'in söylediği "*Ben hapsedilmiş bir yangınım*" ifadesi ödipal bir etki olduğunu ortaya çıkarır. Aynı zamanda bu kibritlerin de birer hapsedilmiş yangın olduğu gerçeğini hatırlatır.Yaşlı adam aslında oğluna yenilir. Paranın güç unsuru olduğu düşünülürse tüm parasını Adem'e şu şekilde teslim eder: "*Adem, diyebildim. Parayı al hepsi senin* (s.55)" Baba ile oğul arasındaki ilişkiyi adam şu biçimde yorumluyor: "*Oğul: babanın mektubu. Baba: bir zarf* (s.61)" Böylelikle baba ve oğul arasında temelde anne ile oğul arasındakinden farklı bir bağ olduğu ifade edilir. Buna başka bir örnek de "*Adem ayna oluyor bana* (s.64)" ifadesidir. Burada Adem ile kendisinin benzer olduğunu söylüyor. Yani Adem onun yerine geçiyor yavaş yavaş.

Başka bir örnek ise Adem'in babasının mallarını noter şartlarıyla kendi üstüne almasıdır "*Bir imza. Baba. Bir imza. Bu noter baba*(s.86) bu da babanın gücünü kırarak kendine güç alanı sağlama şekline görülebilir. Adem'in babasının yerine geçtiğini ve artık babanın gücünün kalmadığını şu ifadede görüyoruz: "*Baba beni dinle. Gözlerime bak.Ben Adem.Anlatmam gerek. Hak vereceksin* (s.99)". Yukarıda ifade ettiğimiz gibi Adem'in elleri babasına benzer. Anlatıda geçen "*Ellerim sabırsız kıpırıyor genç*



*adamda...Ellerim beni boğmak istiyor*" ifadesi oğlunun babasını öldürmek istediğini açıklanır. Ödipal sendrom gerçekleşmiş ve tamamlanmıştır.

### **Leitmotive**

Eserdeki leitmotiveleri şu şekilde sıralamak mümkündür.

**Gemi:** Yaşlı adamın "Gemi gidiyor (s.33)." "Kaybolmak istemiyorum bu karanlık denizde (s.33)" "Geminin tüm kamaraları boş" "Geminin tahtaları gıcırıyor (s.26)" ifadeleri ile kendisini bir gemiye benzettiğini görebiliriz. Romanda az sonrada belirteceğimiz gibi gemi ve bu geminin yüzdüğü karanlık deniz sıklıkla tekrarlanır. Gemi keşfin aracı gibi görünse de burada daha belirsiz bir anlam üretir..

**Karanlık Deniz :** Yukarıda bahsedilen geminin gittiği, o uçsuz bucaksız olarak görülen ve bu yüzden de her an her şeyin olabileceği bir yerdir karanlık deniz. Belirsiz bir sonsuzluk, kaybolma ve -bilinç için- unutmak gibi kavramlara da eşdeğerdir.

**Karanlık/Siyah Madde:** Karanlık madde metinde dünyamıza benzer başka bir dünya kurarı işçilerin dünyayı kurarken ve eşyaları kopyalarken kullandıkları malzemedir. Karanlık oluşu sebebiyle yukarıdaki deniz motifini de içine alan bir yapısı olduğu söylenebilir. Siyah maddeyi ilk kez işçiler çalışırken görürüz. "*Metrelerce derinlikte çalışan işçilere sesleniyorum.* (s.21)" ile başlayan bu durum tüm romana yayılır. Neredeyse her sayfada görülür. Son görüldüğü yer ise "*Kazıcılar kasklı kafalarını çıkarıyorlar halının desenlerinden* (s.112)" dir ve burada kazıcıların işlemiş olduğu siyah madde artık net bir şekle bürünmüştür.

**Küçük Sarı Kağıtlar:** Yaşlı adamın kelimeleri unutmamak için yazdığını "*Kağıtlarıma el sürmelerine izin vermiyorum*" (s.20) ifadesinde buluyoruz. Bunların bir kısmıyla roman yazdığını da romanın ilerleyen bölümlerinde görüyoruz.

**Ağaç:** Ağaç motifi Türk edebiyatının ilk anlatılarından itibaren sıklıkla görülen bir nesne olarak karşımıza çıkar. Doğurucu, koruyucu ve insanı var eden olarak anılan ağaç dünya mitolojilerinde ise -hayat ağacı gibi- hayatın merkezi kabul edilen canlılardır. Metnin tümüne sızmış olan ağaç imgesi kendini çeşitli şekillerde bize gösterir. Öncelikle yazar kendini bir ağaca benzetir: "*Kadın ıslak bezle siliyor yaşlı ağacı*"(s.103) Bunun dışında yaşlı adam kendini gemiye benzetirken kullandığı şu ifade önemlidir: "*Kaptanı olduğumu sandığım bu gemi devinen bir ağaç. Beşik, gemi, tabut. Hayat ağacım kururken görüntü kararıyor.*"(s.28) Burada geçen "devinen ağaç" imgesi aslında yaşlı adamın kendini tam anlamıyla ifade ettiği yerdir diyebiliriz. Çünkü hayatın başlangıç sembolü olan beşik, hayatın geçişine sembol olan gemi ve ölüme sembol olan tabut ağaç ile birleştirilmiştir ve adam bu durumda ölümü düşünmektedir. Yukarıdaki alıntıyı aldığımız metnin başlığının "Bir ağaç arzusuyum" olması da ayrıca diğer bir imgesel anlatım örneği olarak gösterilebilir. Bölümlerin isimleri de ağaç motifini imler ve bunlarda da biz yaşlı adamın kendini bir ağaç gibi gördüğünü söyleyebiliriz. "*Çürümüş ağaçlar gerindi*(s.23)" ifadesinde adam kendini kast etmektedir. "*Ağaçlar, kayık ve tüm dünya çürüyor* (s.45) derken aslında kendisiyle beraber etrafındaki her şeyin yok olduğunu söylemek ister. "*Sırtım kalın kabuklu bir ağaç gövdesi* (s.65) ile yaşlanmış bir ağaç gibi hissettiğini görüyoruz. Kendini ölmeye yakın bir ağaç olarak gören adam "*Adı Hilal olduğu söylenen genç kadın yavaşça dokunuyor sert kuru dal parçasına*(s.73)" şeklinde ifade eder.

**Kan:** Kan bilindiği gibi hayati öneme sahip bir sıvı. Nisyan da ise kan bir başka biçime girmiştir. İlk olarak mürekkep şişelerini okşayıp içinden "*Yazının kanı*" (s.26) geçiren yaşlı adam bir tetkik için kan verirken kanının koyu renkli ve yoğun bir biçimde şırıngaya girdiğini görür. "*koyu kıvamlı, neredeyse siyah. Mürekkep ama bu!*" (s.40) diyerek yazının kanı ile kendi kanını aynı görür ve bunu mürekkebe bağlayarak yazmanın onun için içgüdüsel bir mesele olduğunu kavrayabiliriz. Zaten yukarıda belirttiğimiz korkuların ilki olan yaratamama korkusunun başta olması bunun içgüdüseliğini de kanıtlar.

### **Metinlerarasılık**

Kutsal kitaplara yönelik iki parodik ifade vardır.

**"Önce Söz Vardı":** Yuhanna İncili'nin ilk cümlesi olan bu ifade yazmaya ve yaratmaya yönelik bir ifadedir. Zaten romanın geneline yayılan yaratma ve yazma meselesini de buradan saptayabiliriz. Ayrıca varlık oluşumunun söz üzerinden olduğunu hatırlarmak ise yazarla Tanrı arasında direkt bir bağ olduğunu gösterebilir.

**"İnsan Unutur":** Kur'an-ı Kerim'de geçen ayetlerin bir kısmında( Bkz. 39:8, 20/115) unutma kavramını görürüz. Romanın adının da "Nisyan" yani unutma olduğu da düşünülürse böylelikle roman yaratma, yazma ve unutma kavramları etrafında şekillendiği görülür.

Bu iki ifade beraber değerlendirildiğinde Kutsal Kitapların yaratma ve unutma kavramlarına dair söyledikleri metni anlamak ve temayı güçlendirmek için verilmiştir.

## SONUÇ

Çağdaş Türkiye edebiyatının 90lardan başlayıp günümüzde hâlâ eser veren yazarlarından olan Murat Gülsoy eserlerini farklı tekniklerle oluşturmuştur. Bu farklılıkların temelinde modernist ve postmodernist etki görülmektedir. Farklı ve daha önce neredeyse hiç denenmemiş anlatım teknikleri kullanması (resimli kitaplar, makine parçaları, aynı öyküyü hem normal hem de hipermetinsel tasarım ile oluşturma) onu yeni kılar. Ayrıca bazı denemeleri dönemine göre erken olduğu için bize göre beklenen ilgiyi görmemiştir. Ağırlıklı olarak roman ve öykü türünde eser veren Gülsoy'un inceleme kitapları ise daha az ilgi görmesine rağmen Murat Gülsoy evreninin anlamak için bir çeşit harita görevindedir.

İlk öykülerini Hayalet Gemi isimli dergide gördüğümüz Murat Gülsoy yazı hayatı boyunca yazdığı öykü ve romanlarda baba, süreklilik ve oyun gibi izleklerle hareket ederken burada kendinden önceki büyük yazarlardan Shakespeare, Tanpınar ve Atay'ın metinleriyle de selamlaşır. Bu da Murat Gülsoy'a farklı açılardan yaklaşma imkanı sağlar.

İncelemeye aldığımız *Nisyan* isimli romanda ise yazar baba ve yalnızlık fikrini bir arada işlemiş buna yazma fikrini de eklemiştir. Esere psikanalitik açıdan bakılınca ödipal sendrom, nevrotik yazma hali gibi çeşitli durumlarla karşılaşılır. Ayrıca laytmotif ve metinlerarasılık gibi kavramları da ekleyerek perspektifimizi biraz daha arttırmaya çalıştık.

Murat Gülsoy günümüz edebiyatının kelimelerle, metinlerle bolca oynayan ve onlara yeni formlar vererek okuyucu şaşırtan bir yazar.

## KAYNAKÇA

- AKTULUM, Kubilay (2014), *Metinlerarası İlişkiler*, Ankara: Kanguru Yayınları
- AKYILDIZ, Şeref (2015), Murat Gülsoy'un Eserlerinde Postmodernist Ögeler, Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- ARIK, Şahmurat (2008), "*Kurmacanın Üstkurmacaya Dönüştürülmesinde Murat Gülsoy Hikâyeleri*," ,(s.338-359) 80 Sonrası Türk Hikâyesi Sempozyumu Bildirileri Kitabı, İstanbul: Ümraniye Belediyesi Yayınları
- ARIK, Şahmurat (2013), *Murat Gülsoy'un Geçmiş Zaman Elbiseleri İsimli Hikâyesi Ve Franz Kafka'nın Dönüşüm Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme*, (s. 75-98), Edebiyat Fakültesi Dergisi sayı 29 Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları
- AYTAÇ, Gürsel (2009), *Genel Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Say Yayınları
- BAKHTİN, Mikhail (2000) (çev. Cem Soydemir), *Karnaval'dan Romana Edebiyat Teorisinden Dil Felsefesine Seçme Yazılar*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- BARTHES, Roland (2016) (çev. Tahsin Yücel), *Yazının Sıfır Derecesi-Yeni Eleştirel Denemeler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- BROOKS, Peter (2014) (çev. Hivren Demir-Atay, Hakan Atay), *Psikanaliz ve Hikâye Anlatıcılığı*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi
- CEBECİ, Oğuz (2004), *Psikanalitik Edebiyat Kuramı*, İstanbul : İthaki Yayınları
- DOĞANALP, Enes (2016), Murat Gülsoy'un Hayatı-Sanatı- Eserleri, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- EAGLETON, Terry (2011) (çev. Tuncay Birkan), *Edebiyat Kuramı*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- ECEVİT, Yıldız (2014), *Türk Romanında Postmodernist Açılımlar*, İstanbul: İletişim Yayınları
- EKE, Nagehan U. (2013), "*Murat Gülsoy'un Hikâye ve Romanlarına Sembol Dilinin Görüntüsü "Rüya"nın Penceresinden Bakmak*", 6. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Kitabı, Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları
- EMRE, İsmet (2006), *Postmodernizm ve Edebiyat*, Ankara: Anı Yayıncılık
- ERDEM, Nilüfer(haz.)(2017), *Narsisizm ve Yaratıcılık*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- FIRDOLAŞ, Duygu (2010), Murat Gülsoy Romanlarında "Zaman" Kavramının Psikolojik Verilerle Açıklanması, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- FREUD, Sigmund (1999) (çev. Ayşe Tekşen Kapkın- Emre Kapkın), *Sanat ve Edebiyat*, İstanbul: Payel Yayınları
- GEÇTAN, Engin (1995), *Psikanaliz ve Sonrası*, İstanbul: Remzi Kitabevi
- GÜLSOY, Murat (2000), *Belki de Gerçekten İstiyorsun*, İstanbul: Altıkitap Yayınları

- \_\_\_\_\_ (2001), *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2004b), *Kabuslar*, İstanbul: Altıkitap Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2014c), *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2015c), *Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık Kurmacanın Bilinen Sırları ve İhlal Edilebilir Kuralları*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2016), *Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2004a) *Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım* İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2007), *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2011a), *Bu Kitabı Çalın*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2011b), *Sevgilinin Geciken Ölümü*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2012) *Baba Oğul ve Kutsal Roman*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2013a) *Tanrı Beni Görüyor Mu*, İstanbul : Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2013b), *Nisyan*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2014a) *Karanlığın Aynasında*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2014b), *Binbir Gece Mektupları*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2002), *Alemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikayeler*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2015a), *602.Gece: Kendini Fark Eden Hikaye*, İstanbul: Can Yayınları
- \_\_\_\_\_ (2015b), *Bu Filmin Kötü Adamı Benim*, İstanbul: Can Yayınları
- HABİP, Bella (2016), *Psikanalizin İçinden*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- KANTARCIOĞLU, Sevim (2004), *Türk ve Dünya Romanlarında Modernizm*, Ankara: Akçağ Yayınları
- KARASU, Bilge (2013), *Gece*, İstanbul: Metis Yayınları
- KÖKER, Saniye (2015), *Deneysel Edebiyat Bağlamında Murat Gülsoy'un İstanbul'da Bir Merhamet Haftası Adlı Romanının İncelenmesi*, Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ( Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- LAGACHE, Daniel (2014) (çev. Evin Aktar), *Psikanaliz*, Ankara: Dost Yayınları
- MAY, Rollo (2013) (çev. Alper Oysal), *Yaratma Cesareti*, İstanbul: Metis Yayınları
- MORAN, Berna (2001), *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*, İstanbul: İletişim Yayınları
- PAMUK, Orhan (2016), *Öteki Renkler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- PARLA, Jale (2011), *"Karanlığın Aynasında Üzerine"*, *Türk Romanında Yazar ve Başkalaşım*, İstanbul: İletişim Yayınları

- PARLA, Jale (2015), *Don Kişot'tan Bugüne Roman*, İstanbul: İletişim Yayınları
- SAZYEK, Hakan (2002), "*Türk Romanında Postmodernist Yöntemler ve Yönelimler*", Hece Dergisi Türk Romanı Özel Sayısı, s.493-509, Ankara: Hece Yayınları
- SEYHAN, Azade (2014) (çev. Erkan Irmak), *Dünya Edebiyatı Bağlamında Modern Türk Romanı*, İstanbul: İletişim Yayınları
- ŞAHİN, Meryem (2013), Hasan Ali Toptaş, Murat Gülsoy Ve Murathan Mungan'ın Hikâyelerinde Postmodern Unsurlar, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- TÜFEKÇİ, Şevket (2014), *Çok-Modlu Eleştiri Yöntemi İle Bir Karma Metin Okuması: "Bize Kuş Dili Öğretildi"* (s.43-89) Monograf Journal, Ankara
- WELLEK, Rene, WARREN, Austin (2013) (çev. Ömer Faruk Huyugüzel), *Edebiyat Teorisi*, İstanbul: Dergah Yayınları
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et1.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et2.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et3.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et4.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et5.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et6.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et7.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et8.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et9.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et10.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et11.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et12.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et13.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et14.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et15.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et16.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et17.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et18.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et19.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et20.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)
- <https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et21.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)



<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et55.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et56.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et57.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et58.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et59.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et60.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et61.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://muratgulsoy.com/wp-content/uploads/2011/11/Unutmanin-Esiġinde.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et62.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et63.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et64.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[http://borgesdefteri.blogspot.com.tr/2013\\_09\\_01\\_archive.html#8565985048544320112](http://borgesdefteri.blogspot.com.tr/2013_09_01_archive.html#8565985048544320112) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://kitap.radikal.com.tr/makale/haber/buhranlar-denizinde-395816> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et66.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et67.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et68.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et69.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et70.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et71.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/et72.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/bu-kitabc4b1-c3a7alc4b1n.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/okuma-notlarc4b1\\_-gc3b6lgeler-ve-hayaller-c59fehrinde-murat-gc3bclsoy\\_-hikmethukumenoglu.pdf](https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/okuma-notlarc4b1_-gc3b6lgeler-ve-hayaller-c59fehrinde-murat-gc3bclsoy_-hikmethukumenoglu.pdf) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/kaybedicc87lmicc87scca7-zamanlarin-icc87zicc87nde-kaybolmuscca7larin-hicc87kacc82yesicc87.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/gc3b6lgelervehayaller.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)



<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/kuledibi.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/golgeler.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/iyi-hissetmek\\_-gc3b6lgeler-ve-hayaller-c59fehrinde-murat-gc3bc1soy.pdf](https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/iyi-hissetmek_-gc3b6lgeler-ve-hayaller-c59fehrinde-murat-gc3bc1soy.pdf) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/baba-oc49ful-ve-kutsal-roman\\_da-zaman-mekc3a2n-ilic59fic49fi-bir-sairfilmenam-kararsizlic49fi-ve-gizli-e2809cbakic59fe2809d.pdf](https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/baba-oc49ful-ve-kutsal-roman_da-zaman-mekc3a2n-ilic59fic49fi-bir-sairfilmenam-kararsizlic49fi-ve-gizli-e2809cbakic59fe2809d.pdf) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/c3a2lemlerin-sc3bc1reklilic49fi-ve-dic49fer-hikc3a2yeler\\_-\\_sinedebiyatro.pdf](https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/c3a2lemlerin-sc3bc1reklilic49fi-ve-dic49fer-hikc3a2yeler_-_sinedebiyatro.pdf) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/golgesihayalsiz.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://www.kitapvedusunce.com/2014/11/bu-kitab-caln-murat-gulsoy.html?spref=tw> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://ozkanalibozdemir.com/2015/04/16/bu-kitaptan-etkilenin/> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<https://muratgulsoy.files.wordpress.com/2011/11/birkahraman.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[http://vatankitap.gazetevatan.com/haber/zarf\\_ile\\_mazruf\\_arasindaki\\_sarsici\\_bag/1/24434](http://vatankitap.gazetevatan.com/haber/zarf_ile_mazruf_arasindaki_sarsici_bag/1/24434) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://www.birgun.net/haber-detay/yalnizlar-icin-cok-ozel-bir-hizmet-olum-ulkesinin-labirentinde-100675.html> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://kitap.radikal.com.tr/makale/haber/ceket-meselesi-432529> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://kitap.radikal.com.tr/makale/haber/yalniz-misiniz-dert-etmeyin-janus-var-432523> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://okudugumkitaplar.blogspot.com.tr/2016/02/yalnizlar-icinde-yalnzdr-insan.html> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://www.edebiyathaber.net/icinizde-baskalarina-yer-acin-gamze-erkmen/> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://www.hthayat.com/yazarlar/sedef-erken/1033476-yalnizlar-icin-cok-ozel-bir-hizmet> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://postdergi.com/murat-gulsoy-okurlari-icin-ozel-bir-hizmet/> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://www.star.com.tr/kitap/yalnizlik-omur-boyu-mu-haber-1088433/> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

[http://muratgulsoy.com/wp-content/uploads/2016/02/2016\\_02\\_19\\_Aydinlik-Kitap-Ek\\_Yalniz-Bende-Degil-Yalnizli\\_55126319\\_1.jpg](http://muratgulsoy.com/wp-content/uploads/2016/02/2016_02_19_Aydinlik-Kitap-Ek_Yalniz-Bende-Degil-Yalnizli_55126319_1.jpg) (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://muratgulsoy.com/wp-content/uploads/2011/11/lalmg.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)

<http://muratgulsoy.com/wp-content/uploads/2011/11/firat.pdf> (Erişim tarihi: 30.05.2017)